

Svätí ochrancovia naši, orodujte za nás!

NAŠE SVETLÁ, IX.

September

Čítanie zo životov svätých

Zostavil: RUDOLF SCHIKORA CSsR.

EXERCICHNÝ DOM VO FRÝDKU
1947

„Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
a mučidlo smrti sa ich nedotkne.
Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod, za skazu ich poberanie od nás. –
Oni sú však v pokoji.
Lebo keď aj, podľa mienky ľudí pretrpeli muky,
jednako všetka ich nádej bola v nesmrteľnosti.
Po nedlhom treste prijmú veľké blaho,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.
Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
Skviet' sa budú ľudia spravodliví,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude ich kráľom naveky.
Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní v láske, spočinú v ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.“
(Mudr3,1-9)

„Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca.“
(Mt13,43)

„Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte
v nás!“
(Flp3,17)

1. septembra
Jiljí, opát
Pamiatka dvanástich mučeníkov

Jiljí (Aegidius) sa narodil okolo roku 640 v Aténach v Grécku zámožným rodičom. Od mladosti javil veľkú dobročinnosť. Raz uvidel na ulici polonahého žobráka; ihneď sa rozhodol, zvliekol vrchné rúcho a daroval ho chudákovi. Po smrti rodičov rozdal zdedený majetok chudobným a túžiac slúžiť Bohu v ústraní, vysadol na loď, ktorá plávala do Gallie. Loď pristála v Marseille a Jiljí sa odtiaľ odobral do Arlesu k tamojšiemu biskupovi. Vtedy tam bol biskupom sv. Caesarius. Ten učil Jiljího dva roky kresťanskej viere a cnostiam. Potom Jiljí odišiel k rieke Garde hľadájúci miesto, kde by sa mohol usadiť. Cestou sa zoznámil s pustovníkom Veredemom a prosil ho, aby ho prijal za spoločníka. Veredemus mu vyhovel a bol Jiljímu starostlivým vodcom. Zvlášť ho upozorňoval, že nestačí dať z bohom svetú a žiť v ústraní, ale že je potrebné bojovať proti vnútornému nepriateľovi, proti náklonnostiam vo vlastnom srdci.

Tak žili obaja pustovníci vo svornosti a láske. Keď však odšadiaľ prichádzali ľudia, aby si vyprosili poučenie v rozmanitých potrebách, Jiljí, aby ušiel pred návalom ľudu, opustil svoje miesto na rieke Garde a putoval do neznámych a neschodných krajín. V pralese našiel skalnú rozsadlinu, zarastenú húštinou; v tej sa usadil. Skrotená laň mu dávala mlieko. Raz však zaznel v pustatine lovecký roh, štekot psov a hovor loveckej družiny. Jeden z družiny strelil šípom na skrotenú laň, šíp laň minul, ale poranil Jiljího. Visigotský kráľ Flavius Vamba uvidiac pustovníka, vypytoval sa na jeho meno a osud, ponúkal mu dary, ale Jiljí ich neprijal; kráľ dal teda Jiljímu postaviť na tomto mieste kláštor a obdaril kláštor okolitými pozemkami i lesmi. Jiljí, ku ktorému sa pridružili mnohí zbožní muži, viedol kláštor ako opát a riadil ich rehoľnými pravidlami sv. Benedikta. Zomrel okolo roku 700.

„Otče, zhrešil som.“

Rod Armengaudov patril k najvznešenejším v Katalónii; na tom si tiež zakladal mladý Peter a pohrdal inými, ktorí neboli tak vznešeného pôvodu. To spôsobilo veľa nevhôle. Peter zobral niekoľko priateľov, aby so zbraňami v ruke bojoval proti svojim odporcom. Keď mesto Cervera chcelo proti nemu zakročiť, utiekol do hôr a stal sa lupičom.

Jeho otec Arnold nemohol zniesť takúto hanbu a opustil svoju vlasť Katalóniu. Odobral sa do Valencie a ponúkol svoje služby aragonskému kráľovi Jakubovi II. Bol prijatý. Po nejakej dobe sa mal aragonský kráľ stretnúť s francúzskym kráľom na dôležitej štátnej porade. Keďže cesta viedla divokým pohorím, kde na počestných číhali lupiči, bol Arnold s niekoľkými vojakmi poslaný pred kráľom, aby mu zaistil bezpečný prechod. Arnold vyhľadával lupičov a prenasledoval ich. Keď raz išiel lesom sám bez sprievodcov, stretol sa s lupičom a začal ho stíhať. Ale lupič sa bránil, a tak došlo k súboju. Naraz lupič odhodil meč, padol na kolená a prosil o odpustenie – bol to jeho vlastný syn Peter, ktorý sa takto stretol so svojím otcom. Toto stretnutie bolo začiatkom jeho úplného obrátenia.

Po tak ťažkom previnení sa kajúci duch neuspokojí s tým, že hriechy ľutuje, vyspovedá sa z nich a už nehreší – nie, kto sa skutočne obrátil, chce urobiť viac než obyčajný kresťan. Taktiež Peter chcel vykonať úplné pokánie. Vstúpil do rádu Matky Božej na vykupovanie zajatcov.

V roku 1261 podnikol cestu do Afriky. Mal peniaze na vykúpenie 137 kresťanov. Avšak videl ešte niekoľko zajatých chlapcov, ktorí boli v nebezpečenstve, že stratia vieru medzi mohamedánmi. Aby ich vykúpil, zostal v Afrike ako zajatec, kým rehoľný brat neprivezie peniaze. Keď brat v určitú dobu neprichádzal, mohamedáni Petra obesili. Peter sa však po ich odchode z povrazu vyslobodil a vrátil sa do Španielska. Zomrel v Quardii v roku 1304. Sviatok má 27. marca.

2. septembra
Štefan, vyznávač a kráľ

Štefan sa skôr volal Vaik (toto meno pochádza zrejme z Vjaceslav, Václav); bol birmovaný od sv. Vojtecha a pri tom dostal meno Štefan. Bol synom maďarského veľkokniežata Gejzu. Zasnúbil sa s Gizelou, kresťanskou princeznou z Bavorska. Spočiatku musel potláčať vzbury kmeňových náčelníkov, ktorí si nechceli odvyknúť od lúpežníckeho života. Na čelo nespokojencov sa postavil šomodský náčelník Kupa

a usiloval sa vyhladiť kresťanstvo v Uhrách a zvrhnúť Štefana z kniežacieho stolca. Avšak Štefan porazil vzbúrencov pri Vesprime, potrestal ich, zrušil moc kmeňových dedičných pohlavárov a zaviedol v zemi po slovanskom vzore župné zriadenie.

Štefan zavádzal vo svojom ľude múdre spoločenské poriadky a kresťanskú vzdelanosť. Dostaval a bohato zriadil kláštor sv. Martina na Pannonskej hore. Prvým opátom tam bol Anastázium, predtým břeňovnovský opát, ktorého Maďari prezývali Astrikom. Štefan poslal Anastázium do Ríma so žiadosťou, aby pápež schválil všetko, čo Štefan vykonal pre kresťanské náboženstvo alebo zamýšľal vykonať, a aby ho prehlásil za kráľa. Anastázium pochodil v Ríme dobre. Pápež Silver II., poznajúc apoštolskú horlivosť kniežaťa Štefana, prijal Uhry do vlastníctva sv. Petra a pod ochranu rímskej cirkvi, potvrdil biskupstvo, ktoré Štefan zamýšľal zriadiť, a poslal Štefanovi drahocennú kráľovskú korunu, ktorú mal pripravenú pre poľské knieža Boleslava Chrabrého. Tiež dal Štefanovi a jeho nástupcom zvláštnu výsadu, aby sa pred nimi nosil kríž a aby ako pápežskí zástupcovia zriaďovali biskupstvá a menovali biskupov.

Nábožná kráľovná Gizela sa pretekala s manželom v usľachtilej horlivosti; obstarávala drahé rúcha, vyšívala, zdobila ich zlatom a striebrom a darovala ich chrámom.

Už sa chystal Štefan odovzdať vládu svojmu synovi Emmerichovi, už sa konali prípravy k slávnostnému prehláseniu kráľoviča za Štefanovho nástupcu, keď náhle a neočakávane Emmerich zomrel v roku 1301. Štefan veľmi trúchlil nad stratou svojho jediného syna; len živá viera v Boha mu dodávala útechu.

Ešte sedem rokov žil Štefan bohumilo. Dlho však bol chorý a tu niektorí veľmoži, nespokojní s jeho kresťanskou vládou a nevediac sa dočkať jeho smrti, najali vraha, aby kráľa zabil. Kráľ ležal chorý na lôžku; vtom sa vchádzajúcemu vrahovi vyšmykol meč schovaný pod plášťom a pádom na zem spôsobil lomoz. Kráľ uvidiac znenazdania človeka, pýtal sa, prečo prichádza, a ten s hrôzou klesol na zem a vyznal, čo mal v úmysle. Kráľ mu odpustil, ale spiklenci boli podľa zákona popravení.

Štefan zomrel 15. septembra 1038.

3. septembra

Napraviť

Keď sv. František z Assisi vo svojej horlivosti pre spásu duší rozoslal svojich bratov do všetkých zemí, šli do Španielska kňaz Ján z Perosy a brat Peter zo Sasso Ferrata. Nestačilo im, že medzi kresťanmi hlásali Kristovu lásku, šli až do mesta Valencia, ktoré bolo v moci Maurov a kde vládol úhlavný nepriateľ kresťanov, kráľ Azot. Zakrátko boli zajatí, a pretože sa ani lichotením ani hrozbami nedali zviest' k odpadu, boli sťatí mečom v roku 1230.

Avšak po ich smrti opustilo kráľa Azota všetko šťastie. Zbožný aragonský kráľ Jakub nad ním zvíťazil a Azot spoznal, že sa tak stalo s Božou pomocou. Uznal svoje previnenie, bol ochotný dať sa pokrstiť a podrobiť sa kresťanskému kráľovi. Jakub s radosťou prijal jeho obrátenie a uzavrel s ním mier. Azot sa však neuspokojil so sľubom; chcel svoje previnenie tiež napraviť. Postaral sa o to, aby vo Valencii bola hlásaná Kristova pravda, povolal synov svätého Františka a povedal im: „Ja som zavraždil vašich bratov, ešte ako neveriaci. Z celého srdca to ľutujem, a aby som napravil spáchaný zločin, chcem vám dať svoj palác, aby ste v ňom mohli vystavať kláštor. Prijmite tento dar tým ochotnejšie, keďže v ňom tiekla krv vašich bratov mučeníkov.“ Tak bol založený františkánsky kláštor vo Valencii.

4. septembra

Sme neužitoční sluhovia

Blahoslavená Bronislava sa narodila asi v roku 1219 otcovi Stanislavovi z Prandoty a matky Anny Gryfovny na statku Kameni v opolskom kniežatstve v Slezsku. Dievčenský vek trávila doma v nevinnosti a zbožnosti. Keď jej bratrance Hyacint a Česlav, synovia Eustacha Odrovousa, vstúpili do kazateľského rádu a horlivo pracovali ku cti a sláve Božej a pre spásu duší, vzplanulo i jej srdce vrúcnu túžbou po vyššej kresťanskej dokonalosti podľa evanjeliových rád dobrovoľnej chudoby, ustavičnej čistoty a rehoľnej poslušnosti. I pohrdla svetom a jeho majetkami a vstúpila vo veku šestnásť rokov do kláštora bielej rehole sv. Norberta vo Zverinci pri Krakove. Zachovávala svedomite a radostne všetky rehoľné pravidlá a nad to si ukladala dobrovoľne mnohé dobré skutky. Rada rozjímalala o bolestnom umučení Pána a zapierala svoje telo

tuhými pôstmi, kajúcim rúchom a bičovaním. Jej hrdinské cnosti budili u mníšok obdiv, kedykoľvek však započula, že ju chvália, opakovala pokorne Pánove slová: „Keď urobíte všetko, čo vám je prikázané, povedzte: Sme neužitoční sluhovia.“ (Lk17,10)

Zomrela zaopatrená svätými sviatosťami dňa 29. augusta 1259. Jej telo bolo pochované v kláštornom zverineckom chráme. Jej pamiatka zostala v požehnaní a jej ctitelia zakúšali jej príhovory u Boha obzvlášť v čase morovej rany.

5. septembra Vavrinec Justiniani, biskup a vyznávač

Svätý Vavrinec Justiniani sa narodil v roku 1381 v Benátkach. Keď mu zomrel otec, matka si zaumienila, že zostane vdovou, aby sa mohla lepšie venovať výchove svojich detí.

Vavrinec premýšľal, pre ktorý stav sa má rozhodnúť. Zdalo sa mu, že vidí večnú Múdrost' v podobe spanilej panny, ktorá k nemu pristúpila a povedala: „Prečo utekáš od jednej veci k druhej a hľadáš pokoj mimo mňa? Hľa, po čom túžiš, nájdeš len u mňa! Daj mi svoje srdce a budeš mať poklad nenahraditeľný. Zbavil sa teda Vavrinec všetkých myšlienok na svet a ustanovil si, že bude dbať o slávu Božiu a večné blaho svoje i blížnych.

Chcel vstúpiť do kláštora, ale strašila ho myšlienka: „Budeš mať dosť zmužilosti, aby si sa vzdal pôžitkov a radostí a kráčal cestou sebazapieraní?“ Chvíľu váhal, ale potom sa vrhol pred obraz Ukrižovaného a zvolal: „Ty si, ó Pane, moja nádej, v Tebe je všetka moja sila a útecha!“ Od tej chvíle žil ešte prísnejšie. Keď ho počas veľkej horúčavy napomínali, aby sa napil, odpovedal: „Ak nemôžeme zniesť smäd, ako raz znesieme očistcové plamene?“ Vstúpil do družiny svetských kňazov, ktorí si zriadili kláštor na ostrovčeku Alza a prijali pravidlá svätého Augustína.

Keď bol kláštorným novicom, dostal Vavrinec zápal hrdla a lekári prehlásili, že choroba sa nedá vyliečiť inak, než rezaním a pálením. Báli sa však vykonať takúto operáciu, aby telesne slabý mládenec nepodľahol. Ale Vavrinec im povedal: „Čoho sa ľakáte? Ten, ktorý zachoval troch mládencov v ohnivej peci, je až doteraz dosť mocný, aby i mne dodal trpezlivosti a sily.“ Podrobil sa ochotne operácii, a keď bol na hrdle bolestne pálený, mlčal a vyslovoval jedine presväté meno Ježiš. Po nejakom čase bolo treba po druhý raz rezať a páliť chorľavé hrdlo. Vavrinec znova osvedčil svoju zmužilosť. Keď k nemu lekári pristúpili, povedal: „Len režte, veď vaše nástroje nie sú také ostré, ako boli drápy šeliem, ktorými rozdierali telá svätých mučeníkov.“

V škole kríža sa naučil pokore. Keď bol raz poslaný na zbierku almužien do mesta, jeho sprievodca sa bál zahanbenia a vyhýbal sa ľudnatým námestiam a uliciam. Vavrinec mu povedal: „Prečo sa, brat, hanbiš žobrať? Poďme len a radi trpme potupu! Zriekli sme sa sveta slovami, nuž, zrieknime sa ho i skutkami. Choďme s týmito mechmi na chrbte, akoby sme niesli ťažký kríž, a premáhajme takto pyšný svet!“

Raz vypukol v kláštore oheň a zničil všetky domáce zásoby. Keď bratia nariekali, Vavrinec ich tešil hovoriac: „Čo také zlé sa vám stalo? Či sme nezložili sľub chudoby? Ďakujme radšej Bohu, že nám poprial, aby sme aj chudobu zažili. Všet **Boh sa o nás postará, ak nestratíme v Neho dôveru.**“

V roku 1433 ho pápež Eugen IV. menoval za benátskeho biskupa. I ako biskup zachovával chudobu. Z lásky k ukrižovanému Ježišovi sa zriekol nezriadenej lásky k príbuzným. Raz ho požiadal istý, nie zámožný príbuzný o príspevok na veno svojej dcéry. Biskup ho odbil slovami: „Priateľu, ak ti dám málo, nebude vám stačiť, keby som vám dal veľa, utrhol by som chudobným. Cirkevný majetok nesmiem užívať na svadobné šperky, ale mám z neho živiť chudákov, preto odpustite, že vám nedám nič.“

Kto tak odumrel svetu, ten sa nebojí smrti. Keď ochorel, povedal svojmu bratrancovi: „Ako rád by som už šiel z tohto sveta, keby sa Pánovi zaľúbilo zavolať ma! Ale Ty, ó milý Ježišu, vieš najlepšie, čo je môjmu ľudu prospešné.“ – Bolo to v advente a lekár dohovárať chorému, aby pre posilu tela požíval mäsitý pokrm, k čomu duchovní uvádzali príklady zo života niektorých svätcov novšej doby, ktorí si v chorobe neodopierali mäso v pôstnej dobe. Ale Vavrinec odpovedal: „Každý jedná po svojom; ale vedzte, že príklady starovekých svätcov sú mi blízke, avšak títo svätci došli k svätosti umŕtvením tela a mučeníci preliatím krvi.“

Keď ho zastihla zimnica, prichystali mu domáci ľudia mäkké lôžko, on však zvolal: „Čože? Periny mi chcete dať? Spasiteľ nezomrel v perinách, ale na tvrdom dreve.“ Poznávajúc, že sa blíži smrť, si povzdychol: „Rád prídem k Tebe, najdobrotivejší Ježišu!“ A keď sa prítomní dali do plaču, povedal im: „Prestaňte plakať,

lebo dnes je deň radosti a nie smútku. Moja hodina prišla, nech je za to Boh pochválený! Prečo by sme sa báli smrti, keď sám Pán Kristus zomrel za nás?“

Dokončil svoj pozemský život 8. januára 1455.

6. septembra **Otcovská láska**

V Číne kresťanstvo zapustilo tak hlboké korene, že ho najkrutejšie prenasledovanie nevyhladilo, ale naopak ešte viac upevnilo. Čínski novokresťania nám môžu byť vzorom a príkladom svojou živou a pevnou vierou. Jeden z prvých mučeníkov devätnásteho storočia je bl. Peter Ljeú.

Ako mládenec spoznal Krista a dal sa pokrstiť. V roku 1797 bol pre vieru uväznený, ale na príhovor vplyvnej rodiny bol zasa prepustený. V roku 1814 bol opäť pre vieru v žalári a potom poslaný do vyhnanstva. Až po trinástich rokoch mu bolo dovolené vrátiť sa do vlasti. Pri novom prenasledovaní kresťanov boli jeho dvaja synovia uväznení. Starostlivý otec povedal svojej žene: „Mám už skoro 80 rokov. Mandaríni zatkli našich synov a nás nechali tu; obávam sa, že naše deti neobstoja v tejto skúške. Pôjdem do žalára, aby som im dodal zmužilosti a napomenul ich k vernosti. Ak ma mandaríni zatknú, tým lepšie; môžem potom zostať pri svojich synoch a slovom i príkladom ich povzbudzovať.“ Skutočne sa mu podarilo vniknúť do žalára. Bol predvedený pred sudcu. Hájl sa takto: „Ak je to zločin vyznávať kresťanské náboženstvo, mám väčšiu vinu než moji synovia, lebo ja som ich vo svätej viere vyučil. Preto sa sluší, aby mňa stihli tieto kruté tresty. Ak som však bez viny, tak sú bez viny aj moji synovia a ich ženy, a preto ich musíte prepustiť na slobodu.“ Sudca nahnevane vykrikoval: „Už si bol vo vyhnanstve pre svoju neposlušnosť cisárskym zákonom, ktoré zakazujú kresťanské náboženstvo. Cisár ti odpustil a teraz si tak drzý, že ho urážaš tým, že zostávaš v tomto náboženstve.“ Starec dostal desať rán a bol uvrhnutý do žalára. Poklonil sa sudcovi a povedal: „Ďakujem za toto veľké dobrodenie.“

Podobne ako on jednali ostatní uväznení kresťania. Pohania sa s údivom pýtali: „Kto kedy videl väzňov, ktorí sa radujú zo svojich reťazí?“ Predovšetkým Peter Ljeú udržoval zmužilosť a radosť týchto Kristových vyznávačov. Zatiaľ čo ostatní boli potrestaní vyhnanstvom on jediný bol odsúdený na smrť. Keď ho priviedli na popravisť, povedal katovi: „Počkaj ešte okamih, až sa pomodlím.“ Požehnal sa zbožne svätým krížom, odporučil svoju dušu Bohu a povedal: „Ukončil som svoju modlitbu, som hotový.“ Popravili ho obesením. Po jeho smrti i pohania videli žiaru okolo jeho hlavy a jeden z katov povedal: „Kresťanské náboženstvo je iste dobré náboženstvo.“ Zomrel 17. marca 1834.

Naša láska k príbuzným je často len skrytá sebaláska. Bl. Peter nám ukazuje pravú lásku k rodine: obetoval svoj život, aby zachránil duše svojich synov.

7. septembra **Melichar Grodecký**

Bl. Melichar (Melchior) Grodecký sa narodil v roku 1584 v Tešíne v Slezsku. Pochádzal zo šľachtických rodičov, ktorí mali svoje majetky v Grdku (pri Lvove). Melchior sa zriekol bohatstva a vstúpil do Ježišovho Tovarišstva. Noviciát konal v Brne. V roku 1608 bol poslaný do koľaje sv. Klementa v Prahe na ďalšie štúdiá. Po vysvätení na kňaza bol ustanovený za správcu domu chudobných pri tejto koľaji, kde boli chudobní študenti bezplatne zaopatrení. Keď boli jezuiti vyhnaní zo zeme Českej koruny, odišiel i Grodecký; odobral sa z rozkazu predstavených do Košíc, aby tamojších katolíkov utvrdzoval vo viere.

V roku 1619 opanovalo Slovensko vojsko kniežaťa Gabriela Bethlena a vniklo do Košíc. Kalvín Jiří Rákoczy dal ihneď polapit' Melichara Grodeckého. Žiadali od neho, aby sa zriekol katolíckej viery. Po tri dni nedostali Melchior, Marek Křisina a Štefan Pongracz ani sústo pokrmu, aby bola zlomená ich stálosť. Ale Melichar i ostatní statočne prehlásili, že sú pripravení radšej akékoľvek muky a smrť podstúpiť, než by sa spreneveril svojej viere a prijali kalvínske bludy. Nato boli obnažení, spútaní, drásaní, pod kolesá hádzaní, šliapaní. Boli horiacimi pochodňami na bokoch pálení, takže oheň úplne strávil mäso a bolo vidieť útroby. Oni však ani za tohto strašného mučenia neprestávali vyznávať katolícku vieru. Nakoniec Melicharovi rozsekali hlavu. Telá všetkých troch mučeníkov boli hodené do stoky. Po troch mesiacoch dala katolícka grófká Palffyová vyzdvihnúť ich telá z hnusnej jamy a priniesť do sebežského chrámu.

František Galuzzi bol vo spovednici i k najväčším hriešnikom veľmi láskavý a mierny; často plakával zo sústrasti nad stavom ich duší; ukladal im veľmi ľahké pokánie, ale zato si sám uložil za ich hriechy tým ťažšiu pokutu. Raz v jubilejnom roku prišiel ku spovedi mládenec, ktorý žil roky neviazaným životom a spáchal ťažké zločiny. Spoveď trvala niekoľko hodín; nakoniec sa spovedník opýtal hriešnika: „Bolo by vám príliš veľkým pokáním navštíviť tridsaťkrát hlavné kostoly v Ríme?“ Kajúcnik odpovedal: „Nie, bolo by to príliš ľahké pokánie!“ „Nuž dobre,“ odpovedal spovedník, „navštívte hlavné kostoly jedenkrát, a ja ich vo vašom mene navštívim ešte dvadsaťdeväťkrát.“ Hriešnik celý udivený začal plakať a povedal: „Hoci tu v Ríme som v nebezpečenstve, že ma nájdu a pre moje zločiny popravia, nechcem mesto opustiť, aby som vás mal za spovedníka.“

Prítomnosť svätého kňaza bola umierajúcim útechou a zárukou šťastnej smrti. Jedného rána bol Galuzzi zavolaný k umierajúcemu. Hoci sa svätec ponáhlal, prišiel neskoro. Medzitým už farár chorého vyspovedal a práve odišiel, aby priniesol chorému Sviatosť Oltárnu. Ten čas využil Galuzzi, aby s chorým vzbudzoval cnosti a tak ho pripravil k hodnému svätému prijímaniu. Tu naraz chorý povzdychol a povedal: „Otče, ja nešťastník som sa už dlhú dobu spovedal svätokrádežne a i tá spoveď, ktorú som pred chvíľou vykonal, bola neplatná!“ Prítomnosť svätého kňaza takpovediac roztavila hriešnikovu dušu, takže s jeho pomocou sa ešte raz so všetkou úprimnosťou vyspovedal a so skutočnou zbožnosťou prijal Pánovo Telo a blažene zomrel.

František Galuzzi zomrel v roku 1731.

8. septembra Narodenie Panny Márie Pamiatka sv. Hadriána, mučeníka Čo oko nevidelo

Rímsky cisár Maximilián prišiel do sídelného mesta Nikomédie v Bithynii a obnovil staré zákony proti kresťanom. Ktokoľvek vypátral a udal kresťana, dostal odmenu. I vypátrali sľediči v jaskyni neďaleko mesta tridsaťdva kresťanov a chytiac ich, šli s nimi do mesta. Cestou stretli cisára a na jeho otázku, odkiaľ sú odpovedali: „Sme tunajší občania a kresťania.“ Tu sa cisár rozhneval, dal ich na mieste biť a pohrozil im, že im dá vytrhnúť jazyk na výstrahu ľudu, aby sa naučili poslúchať predstavených. Tu mu mučeníci povedali: „Nuž, keď ty nenávidíš tých, ktorí nepočúvajú svetských pánov, prečo nás nútiš neposlúchať nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista a uvrhuješ takto na seba trest, ktorý je pripravený diablu a jeho služobníkom?“ Touto statočnou rečou bol cisár podráždený a dal týchto kresťanov mučiť rozličným spôsobom.

Keď dôstojník Hadrián videl statočnosť kresťanov, pýtal sa ich: „Zaprisahám vás, aby ste mi povedali, akú odmenu čakáte za hrozné muky, ktoré tak pokojne znášate?“ Odpovedali: „**Čo oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevstúpilo, to Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.**“ (1Kor2,9) Tieto slová sa dôstojníka mocne dotkli, uveril v Ježiša a vyznal verejne, že je kresťanom. Cisár ho dal predvolať, a keď neodstúpil od viery, bol vsadený do žalára k ostatným väzňom.

Jeden z Hadriánových služobníkov ihneď o tom upovedomil jeho manželku Natáliu, ktorá bola od detstva horlivou kresťankou. Išla do žalára a povzbudzovala manžela k vytrvalosti a posluhovala ostatným väzňom. Po niekoľkých dňoch Hadrián podplatil žalárnik, že mu dovolil na niekoľko hodín navštíviť manželku. Keď sa Natália dozvedela, že jej manžel ide k nej, domnievala sa, že zaprel vieru, a preto bol prepustený na slobodu. Zavrela pred ním dvere a nechcela ho ani vidieť. Až keď počula, ako sa veci majú, pustila ho do domu a napomínala ho k stálosti vo viere. A keď Hadrián začal hovoriť o usporiadaní svojich domácich vecí, povedala mu: „Nemysli na pozemské veci, ale staraj sa len o to, aby si šťastne dokončil, čo si začal.“

Konečne nadišiel deň súdu. Cisár povedal Hadriánovi: „Uchráň predsa svoju mladosť. Si syn bohatých a urodzených rodičov, avšak kresťania pochádzajú z rodín bláznivých a núdzných.“ Hadrián odpovedal: „Keby si poznal vlast' a urodzenosť kresťanov, prosil by si ich o príhovor u Boha, aby si dostal účasť na ich sláve.“ I rozkázal cisár jeho telo rozodrať železnými drápmi, až bolo hrozné sa na neho pozrieť.

Potom vydal cisár rozkaz, aby boli všetkým väzňom polámané ruky a nohy odťaté a ich mŕtvolky spálené. Keď prišli kati, vyžiadala si Natália, aby popravili najprv jej manžela, obávajúc sa o neho, aby snád tvárou v tvár hroznej smrti ostatných, nestratil myseľ a neochabol vo viere. Umierajúci mučeníci volali: „Pane Ježišu, prijmi naše duše!“ Bolo to v roku 310.

9. septembra **Gorgonius, mučeník**

Roky panovania cisára Diokleciána (284-305) boli spočiatku pokojné. I na cisárskom dvore v Nikomédii malo kresťanstvo značný počet vyznávačov; dokonca sama cisárovná Priska a jej dcéra Valéria boli kresťanky. Z dvoranstva boli Diokleciánovi milí obzvlášť Gogonius a Dorotheus, ktorí spravovali cisársku pokladňu. Obaja muži uverili v Ježiša Krista, slúžili mu horlivo a obrátili mnoho dvoranov i cisárových služobníkov na vieru. Dioklecián si ich vážil a nekládol im pre vieru žiadne prekážky, až sa v roku 303 podarilo jeho spoluvládovi Galeriovi, ktorý bol surový vojak a pohan, popudíť ho proti kresťanom. Od tej doby sa stal Dioklecián ukrutným katom veriacich.

Dňa 23. februára 303 sa v Nikomédii konala hlučná slávnosť na počesť pohanských bohov. Tu znenazdania vrazili vojaci do tamjšieho krásneho kresťanského chrámu a zborili ho do základov.

Obaja cisári, Dioklecián i Galerius, sa na to dívali. A hneď na druhý deň bol vydaný cisársky rozkaz, aby boli všetky kresťanské svätyne zborené a zrovnané so zemou, Sväté Písma spálené, aby všetci kresťania, ustanovení v hodnostiach a štátnych úradoch, boli postupne zvrhnutí; aby všetci, ktorí nechcú obetovať modlám, boli mučení a ich majetok zhabaný. Keď bol tento rozkaz pribitý v Nikomédii na verejnom mieste, akýsi kresťan, menom Ján, sa rozhorlil, strhol ho a roztrhol na kusy volajúc, že sa hodí pre nevzdelaných Sarmatov a nie pre verných kresťanov. Za to bol ihneď zajatý a za živa upálený. Krátko potom horelo dvakrát v cisárskom paláci a nebolo pochybností, že požiare založil zúriviec Galerius, aby Diokleciána ešte viac popudil proti kresťanom. Dioklecián pripočítal tieto ohne skutočne kresťanom. Ihneď bol nikomedijský biskup Anthim chytený a sťatý mečom a kresťania z mesta i z okolia boli hromadne vraždení; cisárovná Priska a jej dcéra Valéria, Galeriova manželka, boli donútené obetovať modlám a zo strachu poslúchli. Potom došlo na cisárskych dvoranov. Prvý z nich bol k obojmu cisárovi na výsluch povolaný Peter, a keď rozhodne odoprel klaňať sa modlám, bol ukrutne zbičovaný, až jeho kosti boli zbavené mäsa. A keď i po tomto mučení zostal pevným a stálym v Kristovej viere, posadili ho kati na rozpálený rošt, kde dobrorečiac Bohu vypustil ducha.

Gorgonius vidiac hrozné Petrove muky oslovil Diokleciána takto: „Prečo, cisár, trápiš tak kruto svojho verného sluhu pre vieru, ktorú aj my vyznávame? Slúžili sme ti poctivo, nuž, prečo nám zabraňuješ slúžiť Bohu, od ktorého sme stvorení? Vedz, že muky, ktorými stíhaš Božích služobníkov, pominú, a ak neupustíš od svojej nerozumnej ukrutnosti, prepadneš iste večným mukám!“

Diokleciánovi sa nezdalo zahubiť hneď oboch svojich dôverných radcov Gorgonia a Dorothea. I dohovárал im súkromne, aby slúžili bohom, sľubujúc, že i naďalej im bude láskavým priaznivcom. Ale oni mu povedali: „Vedz, pane, že sa nemôžeme odchyliť od jediného pravého Boha, ktorému sme sa zasľúbili službou naveky. Sľubuješ nám svoju priazeň a časnú slávu, my si žiadame večnú slávu, ktorú ty nepoznáš.“ I rozhneval sa cisár, dal oboch dvoranov zavrieť do tuhého väzenia, na druhý deň zasadol na súdnu stolicu a povolajúc ich, im opäť dohovárал, aby obetovali bohom. Gorgonius odvetil: „Neľakáme sa múk ani smrti, lebo Kristus, ktorý nás povolal k pravej viere, dá nám vytrvalosť a silu. On už stojí pri dverách a uvedie nás do svojej slávy. Rob teda s nami, ako sa ti páči!“ Na tie slová kázal cisár oboch Kristových vyznávačov mučiť. Boli natiahnutí na škipce, zbičovaní a železnými drápmi rozodieraní, do živých rán im liali kati ocot, v ktorom bola soľ. Tieto muky znášali trpezlivo volajúc: „Ďakujeme Ti, Pane Ježišu Kriste, že nás v tomto trápení posilňuješ a voláme k Tebe s dôverou, že už zakrátko Ťa uvidíme.“

Dioklecián rozzúrený, že sa mučeníci v tomto trápení ešte radujú, premýšľal, akým spôsobom by im telesné bolesti rozmnožil. Dal ich položiť na rozpálený rošt, ale ani toto mučenie nedokázalo zlomiť ich statočnú myseľ. Velebili Boha a plesali, ako- by spočívali na kvetoch, až to bolo všetkým divákom neuveriteľné. Cisár teda vidiac, že nad nimi nezvít'azí, rozkázal ich uskrtiť povrazmi a ich mŕtvoly pohodiť dravcom.

10. septembra **Mikuláš z Tolentina, vyznávač** **„Svet pomínie i jeho žiadostivosť.“** (1Jn2,17)

Krstné meno dostal po sv. biskupovi Mikulášovi, na ktorého oslávenom hrobe v Bari si ho bezdetní rodičia vyprosili. Ešte pred ukončením štúdií bol prijatý do zboru rehoľníkov kanonikov augustiánov v meste Tolentine. Raz počul kázať kňaza pustovníckeho rádu sv. Augustína na slová: „Nemilujte svet ani tie veci, ktoré sú na svete; svet pomínie i jeho žiadostivosť.“ (1Jn2,15.17) Tým kázaním bol tak dojatý, že sa ihneď prihlásil do novozaloženého kláštora prísneho rádu bosých augustiánskych pustovníkov v Tolentine. Po noviciáte bol pripustený pre svoju horlivosť k svätým sľubom, hoci mal len 18 rokov. V ráde vynikal mimoriadnou kajúcnosťou a pokorou. Po vysvätení na kňaza bol ustanovený za kláštorného kazateľa. Tento úrad vykonával 30 rokov. Kázal denne a Boh ho obdaril zvláštnym darom obracať zarytých hriešnikov. Už za živa bol nazývaný svätcom pre svoj odriekavý život. Zvlášť bol oddaný Panne Márii, ktorá mu vyprosila mnoho mimoriadnych milostí. Keď slúžil sv. omšu, žiarila jeho tvár nadprirodzeným jasom a často mu padali z očí slzy. Bol obetavým apoštolom chudobných a trpiacich. Zomrel 10. septembra 1306 a pochovaný bol v kaplnke kláštorného chrámu v Tolentine, kde obyčajne slúžieval sv. omšu.

„Chváľte Pána všetky národy!“

Bl. Karol Spinola sa narodil v roku 1564 v Prahe. Jeho otec, taliansky gróf Oktavián, prišiel v mladosti z Janova do Prahy, oženil sa s českou šľachticou a bol komorníkom cisára Rudolfa II. Keď bol v roku 1588 jezuita Rudolf Akvaviva v Indii umučený pohanmi, roznieť správa o tom mladíkovi túžbu po mučeníckej smrti a primäla i Karla Spinolu, že vstúpil do Ježišovho Tovarišstva. Chcel pohanom zvestovať evanjelium, ale zdalo sa, že jeho pranie sa nesplní. Bol chorý. Keď sa konečne prebral zo svojej choroby, dostal na svoje opätovné prosby dovoľenie na cestu do Japonska. V roku 1596 vyplával so šiestimi rehoľnými druhmi z Lisabonu. Išli okolo Afriky, avšak neďaleko mysu Dobrej Nádeje sa zlomilo kormidlo a pokazený koráb bol zahnaný do Brazílie. Na ďalšej ceste bol Spinola zajatý Angličanmi a odvezený do anglického mesta Yarmouth. Odtiaľ sa dostal zasa do Lisabonu. Rok blúdil svetom a cieľ nedosiahol.

Ale Karol úpenlivo prosil predstavených, aby mu nebolo zabránené odplávať do Japonska. Rádový generál konečne súhlasil, Karol odišiel a dostal sa do prístavného japonského mesta Nagasaki.

Dal sa hneď do práce a s úspechom pracoval na pokresťančení zeme. Avšak lakomí kalvínski Holanďania popudili japonského cisára proti misionárom. Začalo prenasledovanie, Spinola bol uväznený. Väzňov s ním bolo 32. Pachom, hmyzom a nečasom všetci ochoreli; boli samý vred. V žalári Spinola slúžil svätú omšu; modlili sa a spievali.

Cisár nariadil, aby uväznení kresťania boli niektorí sťatí, niektorí upálení. Dňa 10. septembra 1622 boli odsúdenci zviazaní povrazmi za krk a vedení na popravisisko. Tam bola dlhá hranica dreva a pred ňou 25 kôlov vrazných do zeme. Vedľa bola ohrada pre tých, ktorí mali byť postínaní mečom. Kati už čakali na námestníkov pokyn. Tu začal Spinola spievať žalm 116: „Chváľte Pána všetky národy,“ a ostatní odsúdenci spievali s ním. Potom oslovil Spinola námestníka hovoriac, že radostná túžba odsúdencov po mučeníckej smrti je presvedčivým dôkazom, že kresťanskí misionári nehľadajú v Japonskú pozemské veci, ale spásu duší. Doložil, že mučenícka smrť týchto odsúdencov privedie do Japonska iných horlivých vierozvestov a že za každého umučeného misionára povstane sto nových statočných rozsievateľov Božieho slova.

Na námestníkov pokyn začali kati mučeníkom stínať hlavy. Medzi nimi bola vdova po Dominikovi Jiřím, Izabela. Dominik bol v roku 1619 upálený, pretože poskytoval kňazovi Spinolovi prístrešie. Vtedy Spinola pokrstil jeho synáčika Ignáca. Izabela uvidiac na popravisisku Spinolu, vykrikla radostne posielajúc mu posledný pozdrav. I ohliadol sa Spinola a spoznajúc ju zvolal: „Kde máte mladého Ignáca?“ „Mám ho tu pri sebe,“ odpovedala vdova a vyzdvihla svojho štvorročného synčeka sviatočne vystrojeného do výšky. Povedala mu: „Vidíš? Tamto je dôstojný kňaz Spinola; ten ťa pokrstil a otvoril ti nebo; pozdrav ho pekne a pros o požehnanie!“ Chlapček zopol rúčky, ale Spinola nemohol žehnať rukami, pretože ich mal priviazané pri kôle; preto len vyslovil nad ním slová požehnania. V tú chvíľu Izabela zvolala: „Ježiš, Mária,“ a kat jej zrazil hlavu. Hneď skrížil synáčik svoje rúčky, sklonil šiju, vyslovil tiež najsvätejšie mená a bol sťatý.

Potom bola opodiaľ rozpálená hranica, aby odsúdenci neboli náhle usmrtení. Hrozným mukám neodolali traja Japonci; odtrhli sa od kôlov a utiekli; ale vládárov námestník ich dal zahnať späť do plameňov. Tak stratili i život i mučenícku korunu.

Deň umučenia Karla Spinoly je 10. septembra 1622.

11. septembra **Protus a Hyacinthus, mučeníci**

Sv. bratia Protus a Hyacint boli komorníkmi sv. panny a mučenice Eugénie (uvádzanej v martyrológiu 25. decembra). Spolu so svojou pani boli pokrstení biskupom Helenom. Pobudli nejakú dobu u egyptských pustovníkov. Neskôr sprevádzali svoju pani do Ríma a za cisára Galiena (260-268) boli pre svoju vieru uväznení. Po bičovaní boli v druhej polovici 3. storočia 11. septembra sťatí. Pochovaní boli v katakombách Basilly. Pápež Damasus ich ospevuje zvláštnym hymnom. Obzvlášť ich uctieval pápež Symmachus, ktorý im zasvätil v rotunde sv. Ondreja vo Vatikáne oltár a obnovil ich hrob v pohrebisku Basilly. Počas veľkého prenášania ostatkov mučeníkov v 9. storočí do mesta sa malo zato, že boli prenesené tiež ostatky z katakomb sv. Prota a Hyacinta. V roku 1845 sa však v stene katakomb Basilly našiel neporušený hrob sv. Hyacinta s nápisom. Ohorené kosti mučeníka nasvedčujú, že telá popravených učeníkov boli asi spálené pohanmi. Ostatky sv. Hyacinta sú uložené v kaplnke ústavu Propagandy, z ktorého vychádzajú misionári do celého sveta.

Bedrich Ozanam sa narodil 23. apríla 1713 v Miláne. Otec lekár sa presťahoval do Lyonu. Keď Bedrich po pokušeníach proti viere dospel k poznaniu pravdy, sľúbil Bohu, že svoj život strávi v službe pravdy. Študoval v Paríži, ale nepáčilo sa mu tam. Nariekal: „Nie je tu viera, nie je tu láska.“ Býval u slávneho Ampéra, veriaceho učenca.

Keď Ozanam doštudoval, otvoril si advokátsku kanceláriu v Lyone. Neskôr sa stal profesorom obchodného práva. Vtedy sa oženil.

Jeho prednášky boli preniknuté duchom viery. Raz mu jeden z poslucháčov povedal: „Čo nedokázali kazatelia mnohým kázaním, dokázali ste vy jedinou prednáškou: urobili ste zo mňa kresťana.“

V Paríži videl úžasnú biedu. Preto v roku 1833 založil so šiestimi priateľmi „Konferenciu sv. Vincenca Paul“. Členovia sa raz týždenne schádzali a rokovali, ako by mohli odpomôcť biede. Osobne navštevovali chudobných a pomáhali im. Ozanam hovoril: „Pohľad na biedu iných nás robí lepšími.“ Chudobným vždy preukazoval úctu. Hovoril s nimi s nepokrytou hlavou, a s pravdivou pokorou ich pozdravoval: „Som váš služobník!“

Ozanam často chorľavel, ale utrpenie ho nikdy nezlomilo. Zomrel 8. septembra 1853 v Marseilli.

12. septembra **Mena Panny Márie**

V Montforte v Bretani sa narodil dňa 31. januára 1673 Ludvík Mária Grignon. Študoval na Sorbonne v Paríži a v roku 1700 bol vysvätený na kňaza. V roku 1706 putoval do Ríma a prosil svätého Otca, aby ho poslal na misie medzi pohanov. Pápež Klement XI. mu povedal: „Tvojím misijným poľom bude Francúzsko.“ Ako misionár mal veľké úspechy. Niet teda divu, že bol napadaný zvlášť od jansenistov.

Niet pôsobivejšou kazateľnicou nad zlú knihu. Ako jed vníka jej slovo do duše a ako mor ide od domu k domu. Nikto nevedel lepšie než Grignon z Montfortu, že na mravnej skaze francúzskeho ľudu v 17. a 18. storočí mali najväčšiu vinu kacírské a nemravné knihy. Preto bola jeho druhá misia v Poitiers namierená zvlášť proti tomuto nepriateľovi. Jeho námahy boli korunované úspechom. Celá hromada zlých kníh bola v sakristii odovzdaná. Čo s nimi? Horlivému misionárovi napadlo, že by ich mohol ako sv. Pavol v Efeze verejne spáliť na mieste, kde mal byť postavený misijný kríž.

Skutočne bola v posledný deň misií narovnaná hranica z týchto kníh a svätec vystúpil na kazateľnicu, aby mal takpovediac pohrebnú reč. Nepočítal však s chytrosťou svojich nepriateľov. Zatiaľ čo on v kostole hovoril, niektorí vonku robili s knihami žarty a postavili na hranicu panáka v podobe čerta. Bolo z toho pohoršenie. Jeden z Grignonových spolupracovníkov šiel na biskupský ordinariát na svätca žalovať. Biskup nebol doma. Generálny vikár, zmýšľaním jansenista, sa ponáhlal do kostola, kde Grignon ešte stál na kazateľnici. Nariadil mu, aby okamžite prestal kázať. Potom odmietol postavenie misijného kríža a ostrými slovami urážal kazateľa.

Čo urobil svätec? Pokorne pokľakol a prijal nezaslúžené verejné pokarhanie. Keď generálny vikár s uspokojením opustil kostol, povedal Grignon: „Bratia, chceli sme postaviť pred kostolom kríž, postavíme kríž radšej vo svojom srdci! Tam bude stáť lepšie než na ktoromkoľvek inom mieste.“

Potom sa začal modliť svätý ruženec. Na druhý deň boli spovednice obklopené kajúcnikovi a misia sa skvele vydarila. Pri rozlúčení povedal misionár pokorne poslucháčom: „Prosím vás o odpustenie, bratia, pre pohoršenie, ktoré som vám včera dal; bola to moja vina, hoci naši predstavení boli o veci zle informovaní. Citeľnú bolesť mi však spôsobilo to, že zasa mnoho zlých kníh prišlo medzi ľud. Ach, prečo mi radšej nevzali život? Lebo tieto nástroje hriechu spôsobujú mnoho pohoršenia medzi ľuďom. **Ako rád by som vycedil svoju krv až do poslednej kvapky, keby som tým mohol zničiť všetky zlé knihy a obrazy!**“

Zomrel 28. apríla 1716. Svätorečený bol v roku 1947.

13. septembra

Jana z kríža

Hoci sa Jana zasvätila úplne Bohu, chceli ju rodičia vydať. Preto potajomky utiekla do kláštora františkánok a prosila o prijatie. Medzitým sa však za ňou prihnal jej otec a začal hromziť, akoby bola spáchala najhroznejší hriech. Svätica však padla s veľkou pokorou na kolena a prosila otca, aby ju nechal v kláštore, kam ju Duch Svätý povolal. A hľa, otec, premožený Božou milosťou, súhlasil.

V kláštore prosila ukrižovaného Ježiša: „Pane, daj mi bolesti, utrpenie, chorobu a protivenstvá. Pošli anjelov z neba a diablov z pekla, áno, všetky tvory, aby ma trápili; lebo moja túžba trpieť podľa tvojej vôle je väčšia než všetky bolesti.“

Boh jej prosby vypočul. A jej trápenie bolo také veľké, že sa raz pýtala svojho anjela strážcu, či pre jej hriechy majú zlí duchovia takú veľkú moc proti nej. Anjel strážca odpovedal: „Nebud' nevďačná k Pánovi; lebo protivenstvá, ktoré trpíš, sú samé milosti od Boha; lebo satan žiadal teba prenasledovať a pokúšať ako trepezlivého Jóba. Maj dôveru v Ježiša Krista a v moc svätého kríža; tieto súženia spôsobia, že sa raz budeš radowať s vyvolenými v nebeskom Jeruzaleme.“

Ale už v tomto živote sa Jana tešila z úzkeho spojenia s nadprirodzeným svetom. Raz sa jej ukázala duša dieťaťa, ktorá pred nedávnym zomrelo. Prosilo, aby matke odkázala, že má svoje deti prísnejšie trestať než doteraz, inak že bude vydávať počet zo zlej výchovy. „Ja však“, dodala táto duša, „vzdávam vrúčne vďaka Bohu, že ma povolal v mladosti do svojho kráľovstva; lebo keby som zomrela v starobe, bola by som zavrhnutá. Nech matka dáva dobrý pozor na mojich bratov a prísne ich trestá, skôr než vyrastú!“ Zároveň udala meno a bydlisko onej ženy. Keď ju bl. Jana pozvala do kláštora, táto žena spoznala, že to nemôže byť klam, a často sa radila so sväticou ohľadne výchovy svojich detí.

Bl. Jana zomrela v roku 1524.

14. septembra

Povýšenie sv. kríža

Sv. Cyprián, kartaginský biskup, oddaný spolupracovník a priateľ pápeža Kornélia, sa narodil okolo r. 210-215 v Afrike (pravdepodobne v Kartágu) v bohatej a váženej pohanskej rodine. Vynikajúc vzácnymi vlohami sa venoval štúdiu rečnícva a potom ako učiteľ v Kartágu sa jeho meno stalo známym. V roku 246 bol získaný pre kresťanskú vieru. Rozdal svoj majetok chudobným a venoval sa štúdiu Sv. Písma a Tertullianových spisov. Po krátkej dobe bol prijatý do rádu kléru a krátko nato okolo roku 249 na búrlivú žiadosť kartaginského ľudu bol vysvätený na biskupa.

Keď prenasledovanie kresťanov trochu ustalo, ukázal sa zakrátko úpadok náboženského života. Sv. Cyprián si sťažuje: „Mnohí zabúdali na to, čo veriaci za apoštolských čias robili, a túžili len po rozmnožovaní svojich majetkov, súc rozpálení nenásytnou lakomosťou. V kňazstve nebolo pravej bázne Božej, v skutkoch žiadne milosrdenstvo, v mravoch žiadna kázeň. Mnohí vstupovali do manželského stavu s neveriacimi osobami, prisahali ľahkovážne, áno, i krivo, nepočúvali predstavených a boli vospolok stále v nezhodách a sporoch. Mnohí biskupi, namiesto toho, aby boli iným za príklad, nedbali na svoj úrad, boli správcami svetského tovaru a zháňali sa na trhoviskách po zisku.“

V roku 252 sa rozšírila morová nákaza takmer po celej rímskej ríši. Tiež v Kartágu zomrelo mnoho ľudu. Niektorí vlažní kresťania reptali proti Bohu, že morom umierajú tak pohania, tak i kresťania, že im teda viera nič nepomáha. Sv. Cyprián na to odpovedal: „Máme snáď vieru k tomu, aby sme mohli nerušene požívať radosti tohto sveta? Neučí nás viera znášať protivenstvá a svoju dušu zachovať pre budúce radosti? Pokiaľ sme na tomto svete, jedine duch tvorí rozdiel medzi pohanom a kresťanom, podľa tela sme si rovní.“

Áno, kresťan má byť pripravený, že bude viac trpieť a bojovať než ostatní; to je cesta spravodlivých. Pre pohanov je smrť hrozná, avšak pre kresťanov je vyslobodením zo žalára tohto sveta a prechodom k spásu. Smrť je mostom k nesmrteľnosti. Tu sme len cudzinci a hostia. Ktorý cestujúci sa neponáhľa, aby sa z cudziny vrátil do vlasti? Naša vlasť je raj. Tam na nás čakajú naši priatelia, rodičia, bratia, deti a veľký zástup tých, ktorí si sú istí svojím spasením, starajú sa o našu spásu, túžia po nás.“

Počas moru bol sv. Cyprián žiarivým vzorom obetavej starostlivosti o chorých a patrí k najpôvabnejším zjavom medzi africkými biskupmi. Preslávil sa tiež ako vynikajúci cirkevný spisovateľ. Ako vzor katolíckeho biskupa bol mužom praxe. S touto jeho povahou sa zhoduje tiež jeho bohatá spisovateľská činnosť, ktorá je celkom venovaná praktickým úlohám. Cypriánov veľký význam v kresťanskej literatúre je v tom, že podával náuku o Cirkvi a jej jednote, o primáte a episkopáte s väčšou jasnosťou a výraznosťou než skorší cirkevní spisovatelia. Počas Valeriánovho prenasledovania zomrel mučeníckou smrťou pred svojou kresťanskou obcou pri Kartágu 14. septembra 258. Sv. Augustín nazýva svätca pravým katolíckym biskupom a katolíckym mučeníkom.

Cypriánove spisy sú nám dôkazom, že naša katolícka Cirkev má to isté učenie ako Cirkev v prvých storočiach. Cyprián píše napr. **„Nemôže mať Boha za Otca, kto nemá Cirkev za matku.“** „Kto sa odlučuje od Cirkvi – matky, je vylúčený od zdroja milostí potrebných k spásu, je cudzinec, je nesvätý.“ „Základ tejto jednoty položil sám Kristus, hlava a prameň pravdy, ustanoviac Petrov stolec za východisko kňazskej jednoty.“ Rímsku cirkev nazýva „koreňom a rodičkou katolíckej Cirkvi“ (radix et matrix ecclesiae catholicae).

O spovedi hovorí: „Vyznávajte sa každý jeden zo svojho hriechu, dokiaľ ten, kto sa previnil, je na svete, pokiaľ sa jeho vyznanie môže uskutočniť, pokiaľ je zadost'učinenie a odpustenie kňazmi udelené pred Bohom milé.“

15. septembra Sedembolestnej Panny Márie Pamiatka sv. Nikodéma, mučeníka

Sv. Nikodém bol rímsky veľkňaz za cisára Domiciána (81-96). Bol zajatý, pretože pochoval telo svätej panny a mučenicke Felikuly. Keď odoprel obetovať štátnemu božstvu, bol k smrti ubičovaný. Pápež Bonifác I. (619-625) postavil nad jeho hrobom malú baziliku, ktorú obnovil Hadrián I.

Stupne do neba

Ján Trpaslík žil v štvrtom storočí; šiel na egyptskú púšť, aby tam dosiahol kresťanskú dokonalosť.

Hovorieval: „Ak chce kráľ dobyť mesto, najprv odreže mesto od vody, zbaví ho prívozu potravín a potom dúfa, že mesto podrobí hladom. Ten istý prostriedok musí užívať ten, kto chce byť majstrom nad svojím žalúdkom a nad vášňami; ak si zvykne človek znášať hlad, ľahko premôže nepriateľa a vášne.“

Ján sa starostlivo varoval nielen hriechu, ale i príležitosti ku hriechu. Keď raz pred svojou chyžkou plietol rohožky, išiel okolo pohonič, ktorý ho chcel rozhnevať kliatím a nadávaním. Ján z obavy, aby nepodľahol pokušeniu k hnevu, ihneď všetko odložil a rýchlo odišiel.

Aby vždy myslel na Boha, snažil sa, aby sa nemusel dlho zaoberať časnými vecami. Bratia ho raz chceli skúšať a povedali mu: „Musíme Bohu ďakovať, že tento rok veľa pršalo; naše palmy vyrazili mnoho listov a naši bratia z nich môžu pliesť rohožky a koše.“ Ján na to odpovedal: „To isté sa stáva, keď Duch Svätý zostúpi do našich sŕdc; začínajú sa takpovediac zelenat' a vydávať nové listy v bázni Božej.“

O dôležitosti modlitby poučil Ján svojich bratov: „Človek sedí pod veľkým stromom. A tu na neho útočí divoká zver. Ak sa nemôže tento človek brániť útokom, vylezie na strom a tak sa zachráni. Podobne i ty sa utiekaj k Bohu vždy, keď sa v pokušeniach cítiš slabým a zachráň sa pred útokom nepriateľa modlitbou!“

Pokoru nielen odporúčal, ale ju mal v dokonalej miere. Jedného dňa sedel pri dverách kostola a okolo neho bola rada žiakov, ktorí sa od neho chceli naučiť duchovnému životu. Videl to jeden starec a plný nenávisti povedal: „Hľa, Ján je podobný žene, ktorá sa zdobí, aby prilákala mládencov.“ Ján odpovedal: „Áno, otcé, nemýlite sa, hovoríte až príliš pravdu.“ Starec pokračoval: „Tvoja tvár je plná jedu.“ „To je pravda, otcé,“ povedal Ján, „avšak vidíte len zovňajšok, vo vnútri to vypadá ešte omnoho horšie.“

Raz ho ktosi pochválil, že je obratný v práci. Ján na to nič neodpovedal; človek opakoval svoju pochvalu, avšak Ján zasa mlčal; keď však chcel po tretí raz povedať niečo lichotivé, Ján ho prerušil slovami: „Od toho okamihu, ako si sem prišiel, neurobil si nič iného, len odháňal Boha.“

Raz bol Ján v kostole. Keďže sa domnieval, že je sám, povzdychol si niekoľkokrát z hĺbky svojho srdca. Potom však spozoroval, že jeden brat stojí za ním; i padol Ján pred ním hneď na kolená a prosil ho o odpustenie hovoriac: „Vidíš, brat, ako málo som vycvičený v pravidlách pravej pokory.“

16. septembra
Ludmila, vdova a mučenica
Pamiatka sv. Kornélia a Cypriána, biskupov a mučeníkov
Pamiatka sv. Eufémie, Lucie a Geminiána, mučeníkov

Sv. Ludmila, dcéra pšovského vladyku (hrad Pšov, terajší Mělník), bola manželkou českého vojvodu Bořivoja z rodu Přemyslovcov. Bořivoj zavítal v roku 874 s početnou družinou na dvor moravského kniežat'a Svätopluka, tam spoznal sv. Metodeja, ktorý vyučil knieža kresťanských pravdám, pokrstil ho i jeho družinu. Bořivoj, vracajúc sa do Čiech, vzal so sebou kňaza Pavla Kaicha, žiaka sv. Metodeja. Ludmila sa stala horlivou Kristovou služobnicou; rada počúvala Božie slovo, spievala chvály Bohu a preukazovala hojné skutky kresťanského milosrdenstva trpiacim ľuďom, takže bola nazývaná „matkou chudobných“. Obaja manželia začali stavať v Čechách kresťanské svätyne.

Po Bořivojovej smrti, v roku 894 sa stal kniežat'om jeho syn Spytihnev, a keď v roku 912 zomrel, Vratislav si vzal za manželku Drahomíru. Niektorí ju opisovali ako dobrú ženu, iní ako zlú ženu, hrdú a tvrdohlavú. Snáď obe strany mali pravdu; lebo v každom človeku rastie a vzmáha sa zlo i dobro, a to bolo práve umenie svätcov, že dokázali potlačiť zlo, pokiaľ bolo ešte slabé; a to je nešťastie premnohých ľudí, že nechávajú rásť zlo tak, že ich nakoniec uvrhne do záhuby. Z jedného hriechu pochádza druhý, tretí a nekonečná rada iných. Tak to bolo u Drahomíry; že nepremohla závisť, to bol začiatok tak mnohých hriechov, a tak mnohého nešťastia.

Drahomíra porodila svojmu manželovi troch synov: Václava, Boleslava a Spytihneva a štyri dcéry, z ktorých sa výslovne pripomína zbožná Přibyslava. Ovdovelá Ludmila venovala najnežnejšiu starostlivosť Václavovi.

Keď český knieža Vratislav v roku 921 zomrel, mal vládnuť jeho najstarší syn Václav. Pretože však nebol plnoletý, ujala sa vlády Vratislavova manželka Drahomíra.

Drahomíra však žiarlila na svoju svokru Ludmilu, že bola taká obľúbená ľuďom. Ludmila zakrátko spoznala zlú závisť svojej nevesty a odkázala jej: „Po žiadnej časti tvojho územia som hriechne nezatúžila, ani žiadneho panovania nad tebou si nežiadam. Vezmi si svojich synov naspäť, a ak chceš, vládni nimi. Mne potom dovoľ slúžiť všemohúcemu Kristovi, na ktorom mieste chceš.“ Ludmila sa odsťahovala na hrad Tetín a predvídajúc, čo sa stane, pripravovala sa na smrť dobrými skutkami a prijímaním svätých sviatostí. Avšak závistlivá Drahomíra sa neuspokojila s tým, že Ludmila ustúpila do ústrania. Najala dvoch vrahov Tunu a Komona a tí v noci pred 16. septembrom vnikli na Tetín. Svätica sa pýtala votrelcov: „Čo chcete urobiť? Ublížila som vám niekedy? A nespomínate na to dobré, čo som vám preukázala?“ Ale vrahovia zostali zatvrdnutí. Ludmila prosila: „Pozhovejte trošičku, nech sa pomodlím.“ A keď sa pomodlila, povedala: „Ak ste prišli, aby ste ma usmrtili, zotnite mi hlavu!“ Vrahovia však nedbali na jej prosby, strhli jej závoj a zahrdúsili ju. Bolo to 15. septembra 921.

Drahomíra darovala vrahom skvosty a nádherné šaty, ale trest Boží ich zakrátko zastihol. Keď si počínali pyšne a vyzývavo, Drahomíra premýšľala, ako by sa vrahov zbavila. Keď sa o tom Tuna dozvedel, utiekol a túlal sa v cudzine, Komoň bol na úteku chytený a odsúdený na smrť.

Mučenícka smrť zbožnej a dobročinné kňažnej Ludmily vzbudila u českého ľudu hlboký žiaľ a jej hrob nadobúdala čím ďalej tým väčšiu úctu. Keď sa o tom Drahomíra dozvedela, dala premeniť dom svätej kňažnej na chrám, ktorý bol zasvätený na počesť svätého archanjela Michala, aby záznaky, ktoré by sa na tomto mieste stali, nepričítal ľud svätej Ludmile, ale svätému Michalovi. Ale ľud neprestal zbožne putovať na Tetín a ctiť Ludmilu ako oslávenú Božiu mučenicu. Nazývali ju „matkou českej zeme, matkou českého národa“. Svätý Václav dal ostatky sv. Ludmily preniesť do Prahy a pochovať v chráme sv. Jiří, kde odpočívajú doteraz.

17. septembra **Vtlačenie jaziev sv. Františka, vyznávača**

Liturgia spravidla oslavuje len deň smrti svätých (nebeské narodeniny). Len zriedkavou výnimkou slávi niektorú udalosť zo života svätých, ktorá svojím významom patrí k zvláštnym javom v dejinách svätcov a zasahuje tiež do života Cirkvi. Popri obrátení sv. Pavla je to hlavne stigmatizácia serafínskeho svätca z Assisi.

Sv. František bol prozreteľnostným obnoviteľom evanjeliového ducha choroby a pokory. V dobe, keď chladla láska k Ukrižovanému, roznieť ju znova svojím príkladom. V storočí zosvetštenia a rozbuženia zmyselností ukázal svetu chudobného, pokorného, ukrižovaného Krista. Svojím životom vtlačil do skutkov evanjeliových náuku, zastieranú a nechápanú zmyselným pôžitkárstvom. Svätec sa objavil v ľudstve ako ukrižovaná chudoba a pokora. Zostávalo ešte, aby Pán viditeľnou pečaťou svojich rán overil pred svetom tohto svojho dokonalého nasledovníka. Stalo sa tak vtlačením jaziev na sklonku svätcovho života. Tak tento živý ukrižovaný dokonal svoju úlohu, prebudiac svoju dobu k pokániu a k návratu ku krížu. Skutočnosť stigmatizácie serafínskeho svätca je naozaj preukázaná. Podrobne ju popisuje svätý životopisec assiského chudáčika, jeho slávny vrstovník Bonaventúra. K stigmatizácii došlo dva roky pred svätcovou smrťou v roku 1224, keď v ústraní na hore Alverno začal sv. František štyridsaťdenný pôst ku cti sv. archanjela Michala okolo sviatku Povýšenia sv. Kríža a pohrúžený v rozjímaní uzrel serafína s krížom letiaceho k sebe. Nebeský posol akoby bol vtisol pečať kríža na telo nasledovníka Ukrižovaného. Stigmy zostali svätcovi až do smrti a mával z nich páľčivé bolesti. Hoci ich pokorne skrýval, nemohol ich utajiť, pretože rany krvácali a bránili mu v chôdzi.

Z evanjelia dnešného sviatku: „Čo osoží človeku, keby aj celý svet získal, ale svojej duši by uškodil?“ (Mt16,26)

Eucharistia

Satyr bol brat milánskeho biskupa sv. Ambróza. Už celé roky dohovárať sv. biskup svojmu bratovi, aby sa dal pokrstiť, avšak nadarmo. Satyr bol vysokým úradníkom a v rodinných veciach cestoval do Afriky. Na spiatocnej ceste sa strhla búrka a loď sa ocitla v najväčšom nebezpečenstve.

Teraz si spomenul Satyr na slová svojho brata. Svedomie mu robilo výčitky, že neposlúchol a nedal sa pokrstiť. Teraz bol v nebezpečenstve časného i večného zahynutia. Začal sa modliť z hĺbky svojho srdca k Bohu, aby mu odpustil a preukázal mu svoje milosrdenstvo. A z hroznej hodiny nebezpečenstva vyrástlo pevné predsavzatie, že ak bude zachránený, stane sa kresťanom.

Zrazu mu napadla spasiteľná myšlienka. Vedel, že kresťania vtedajšej dobe na nebezpečných cestách nosili so sebou božské tajomstvo, Najsvätejšiu Sviatosť. Prosil jedného kresťana o čiastočku tejto Sviatosti, dal si ju zabaliť do ľanového rúcha a priviazal si ju úctivo okolo krku. Potom bez rozpakov skočil do mora, aby sa zachránil. Ani mu nenapadlo, chopiť sa nejakého plávajúceho trámu. Taká veľká bola jeho dôvera vo Sviatosť, ktorú mal pri sebe.

Jeho nádej nebola sklamaná. Bol zachránený. Keď sa šťastne dostal do mesta, jeho prvou starosťou bolo ísť do kresťanského chrámu, tam Bohu ďakovať a splniť predsavzatie, ktoré urobil: dať sa pokrstiť.

Krátko po svätom krste ťažko ochorel a zomrel. Pri jeho pohrebe kázal jeho brat, sv. Ambróz. Povedal okrem iného: „Tak prijal svätým krstom Božiu milosť. Verne ju zachoval. A keď zakúsil ochranu nebeského tajomstva už vtedy, keď ju so sebou nosil v ľanovom rúchu, akou mocnou sa stala jeho viera, keď toto tajomstvo prijal svojimi ústami do hĺbky svojho srdca!“ Sv. Satyr zomrel v roku 377.

18. septembra **Jozef Kupertinský**

Sú ľudia zaťažení. Tých sa často zmocňuje malomyselnosť, keď vidia, že iní sú viac obdarení darmi prírody a ducha. Ale i k týmto nešťastným volá Cirkev denne: „Hore srdcia!“ Že i takí ľudia môžu dosiahnuť vrchol svätosti, to nám ukazuje príklad sv. Jozefa Kupertinského.

Sv. Jozef Kupertinský sa narodil v roku 1603 v mestečku Kupertine v bývalom neapolskom kráľovstve. Jeho otec ručil za kohosi a nemohol zaplatiť; súdny sluha prišiel vymáhať dlh. Matka, ktorá bola v pozhnanom stave sa naľakala, utiekla do chlieva a tam porodila. Synáčikovi dala meno Jozef Mária. Jozef

ako dieťa mal ústa stále pootvorené. Deti sa mu smiali a hovorili mu „bocca aperta“, t. j. otvorená huba! Na kolene sa mu utvoril otvorený hnisavý opuch, na hlave škaredá vyrážka; deti utekali pred zápachom vychádzajúceho z opuchu, žiadne sa nechcelo s Jozefom hrať. Bohabojní rodičia ho však viedli k cnostnému životu.

Keď dospel, ochorel na dlhú a bolestnú chorobu. Keď sa uzdravil, učil sa obuvníctvu. Ale túžba jeho srdca ho niesla ku kláštornému životu. Bol prijatý ku františkánom v Neapole. Dali ho do kuchyne, ale tam úbohý Jozef pre svoju krátkozrakosť pôsobil zmätok nad zmätok. I bol po ôsmich mesiacoch prepustený. Bolo mu, ako by mu zodrali kožu z tela. Hanbil sa prísť domov a doma zakúšal od matky mnoho výčítiek.

Napokon bol na príhovor svojho strýka Donáta prijatý do františkánskeho kláštora v Della Grotella. Keďže nemal potrebné školské vzdelanie, bol zaradený medzi bratov. Ale s pomocou Božou sa tak vzdelal vo všetkých vedomostiach, že bol vysvätený na kňaza.

V Jozefovom srdci horela horúca láska k Bohu. Na svojich apoštolských cestách prišiel raz ku kostolu. „Kto vie, či je v tomto kostole uschovaná Sviatosť Oltárna?“ povedal Jozef svojmu sprievodcovi, aby ho tak nenápadne vyzval ku krátkej návšteve sviatostného Spasiteľa. „Kto vie?“ znela odpoveď. „Pozrime sa!“

Vstúpili do kostola; tam pred oltárom nesvietilo žiadne večné svetlo. Nič nenasvedčovalo, že by tam bol Sviatostný Spasiteľ prítomný. Avšak Jozef naraz vykrikoval svätým nadšením a jeho sprievodca videl, ako svätec letí, nesený neviditeľnými rukami, ku svätostánku, objíma ho a niekoľko minút tak zostáva v zbožnom zanietení. Neskôr sa zistilo, že skutočne vo svätostánku bola uschovaná Oltárna Sviatosť.

Boh ho ozdobil múdrosťou, prezeraním do ľudských srdc a inými milosťami. Učenci radi hovorili s Jozefom a vzdelávali sa jeho rečou. Jeden z nich povedal: „U Jozefa sa učím viac než z kníh alebo z rozhovormi s učencami.“ Jozef sa staral o spásu ľudí, s ktorými musel jednať. Tiež sa snažil mierniť biedu chudobných ľudí a strasti chorých ľudí. Zo svojej lásky nevyučoval ani zlých ľudí, ktorí ho ohovárali a krivdili mu všelijakým spôsobom. Priateľom i nepriateľom osvedčoval lahodnú prívetivosť a láskavosť.

Tiež mal aj odporcov. Tí na neho upozornili inkvizíciu; bol zavolaný, ale Jozef sa ospravedlnil a bol prepustený bez všetkej viny a úhony. Na pápežov rozkaz Innocenca X. musel Jozef odísť z Assisi. Nevie sa, pre akú príčinu. Jozef sa sám tomu divil, ale hneď poslúchol. Bolo mu nariadené, aby sa odobral nie do františkánskeho kláštora, ale ku kapucínom v Petra rubea (v diecéze Montefeltro, na pápežskom území). Ale i tam sa za ním hrnul ľud v zástupoch. Jozef nesmel ani tam ani vo Fossomborne verejne slúžiť svätú omšu. Potom mal zase odísť do Ossima (Auxim v Picenskom kraji). „Nie do Assisi,“ povedal pápež, „lebo tam je dosť jedného svätého, sv. Františka.“

V Ossime potom Jozef zomrel vo veku 61 rokov 18. septembra 1664.

19. septembra Januarius, biskup

Sv. Január (taliansky San Gennaro) sa narodil, ako rozpráva legenda, v Neapoli urodzeným rodičom. Bol zvolený beneventským biskupom, šíril Kristovu vieru slovom i príkladom. Vtedy hrozilo kresťanom najväčšie nebezpečenstvo v Misene pri Neapole. Pohania tam oslavovali veštkyňu Sibyllu Kumskú slávnosťami na jej hrobe. V Misene bol diakon Sosius, ktorý kresťanov posilňoval vo viere. Kresťania ho milovali; i Január prichádzal do Misenu a obaja uzavreli verné priateľstvo pracovali spojenými silami o blaho kresťanov. Keď cisársky námestník Drakoncius počul, že Sosius podporuje kresťanov, dal ho priviesť k sebe do Noly, do krvi zbitý a potom odviecť do Puteoli.

Po Drakonciovi sa stal cisárskym námestníkom Timotheus. Ten bol ešte krutejším prenasledovateľom kresťanov. Povolal Januára do Noly a kázal mu obetovať bohom. „Obetujem len Bohu pravému, a to denne; liatym bohom nebudem obetovať,“ odpovedal Január. Za to bol mučený ohňom a na škripci; potom bol odvečený do žalára. Akonáhle sa benevcania dopočuli, že ich milovaný biskup Január je v žalári, boli veľmi zarmútení. Ihneď prišli diakon Festus a lektor Desiderius do Noly, aby miernili biskupove útrapy. Keď sa o tom Timotheus dozvedel, dal všetkých troch predviesť. „Kto sú títo muži?“ pýtal sa Januária. Január odpovedal: „Jeden z nich je môj diakon, druhý môj lektor.“ „Sú tiež kresťania?“ „Spýtaj sa ich,“ povedal Január, „som si istý, že Krista nikdy a nikde nezaprú.“ Festus a Desiderius jednomyselne zvolali: „Áno, sme kresťania a položíme život za Krista.“

Námestník Timotheus dal týchto troch mučeníkov vliecť v putách do Puteoli. Tam sa v žalári stretli so Sosiom, Akuciom a Eutychem. I zaplesali mučeníci, že spoločne dajú svoj život za Krista. Najprv boli daní za

korisť dravcom, a keď im neľútostné šelmy neublížili, boli mučeníci vyvedení na rovinu Solfatar, aby boli popravení mečom. Odsúdenci kráčali zmužilo na smrť. Cestou istý človek pokľakol pred Januárom prosiac ho, aby mu dal niečo zo svojich šiat na pamiatku. Január odpovedal: „Odkazujem ti šatku, ktorou budú pri poprave zaviazané moje oči.“

Na popraviske všetci pokľakli a druh za druhom prijali smrtiacu ranu. Posledný bol Január. Kľakal majúc ruky pozdvihnuté k nebesiam. Kat ťal mečom a uťal nielen hlavu, ale i prst na jednej ruke. Istá zbožná kresťanská žena zachytila jeho krv a šatku z očí si vzal onen človek, ako mu bolo sľúbené. V 15. storočí boli ostatky sv. Januára prenesené do Neapolu, do rodiska sv. Januára; a tam požívajú dodnes veľkú úctu veriaceho ľudu. Prechováva sa tam podnes mučeníkova zrazená krv a jeho hlava. Lebka sv. Januára býva v slávnom sprievode nesená mestom a potom vystavená k verejnej úcte. Keď sa fľaštička so zrazenou krvou tohto mučeníka prinesie a postaví blízko lebky, stáva sa skoro vždy zaschnutá mučeníka krv tekutou a vrie, ako by bola práve preliata.

„Vylejem svojho Ducha...“

(Sk2,17)

Hildegarda (nar. 1098) mávala už od detstva rozličné zjavenia. Hovorí: „Videla som také svetlo, že sa moja duša zachvela.“ Domnievala sa, že sa i ostatným ľuďom deje podobne. Keď však spozorovala, že tomu tak nie je, naľakala sa a zahanbila, i ukrývala svoje videnia, až jej sám Boh nariadil, aby napísala, čo videla a počula. Keďže sa z ostýchavosti zdráhala tak urobiť, Boh ju potrestal ťažkou chorobou, ktorá trvala tak dlho, až Hildegarda, trasúc sa bázňou a pokorou, zjavila svojmu spovedníkovi, prečo ju Boh potrestal. Spovedník svätici uložil, aby zjavenia napísala.

Urobila tak vo svojom spise: „Sci vias“, t. j. „Poznaj Pánove cesty!“ V tom spise kára svätica poklesky vtedajšej doby a nešetří ani cirkevných hodnostárov, ani svetských pánov a hrozí im trestom Božím.

Svet prijal správu o Hildegardiných zjaveniach rozlične; mnohí ju mali za výstrednú blúzničku, iní za prorokyňu. Sv. Bernard, počujúc tieto správy, zavítal do Bingenu, aby preskúmal, čo je na tom pravdy. Keď prebral pozorne knihu „Sci vias“, bol hlboko dojatý a hovoril svojim sprievodcom: „Tieto zjavenia nie sú ľudským dielom; žiadny smrteľník ich nepochopí, ak jeho srdce nebude preniknuté vrúcnou láskou k Bohu.“ Jeho druhovia ho upozorňovali, že mnohí i učení ľudia majú tieto zjavenia za diabolský klam, ale svätec odpovedal: „Nedivme sa, že ľudia žijúci v hriechu majú tieto nebeské zjavenia za bláznovstvo. Veď apoštol sám hovorí, že zmyselný človek nechápe tie veci, ktoré sú od Božieho Ducha.“

I pápež Eugen III. schválil jej spis a pripísal k nemu vlastnou rukou: „Zachovaj vo svojom srdci vzácnu milosť, ktorú ti dal Boh, a zvestuj ďalej, čo ti Duch vnukne.“ (Tým schválením nie je povedané, že by bol spis bez akýchkoľvek omylov. Ak schváli Cirkev nejaký spis, znamená to len toľko, že v ňom nie sú vieroučné a mravoučné bludy.)

Keď boli Hildegardine spisy schválené, rozšírila sa povest' o svätici po celom svete. Pápeži, králi a cisári sa odporúčali do jej modlitieb. **Svätica sa nehanbila dávať všetkým spasiteľné napomenutia.** Tak písala **pápežovi** Anastáziovi IV.: „Ty muž, ktorý si ustanovený pastierom všetkého kresťanstva! Oko tvojho rozumu zamdlieva... pred očami svojho svedomia si sa stal nedbalcom a trpíš pyšné reči svojho dvoranstva.“ – **Cisárovi** Bedrichovi I. Rudovousovi napísala: „Ten, ktorý je, hovorí: Zničím vzdor bezbožníkov! Počuj to, ó, kráľu, ak chceš zachovať život!“

Hildegarda zomrela 17. septembra 1179. Sviatok má 17. septembra.

20. septembra

Eustach a druhovia, mučeníci

Vigília sv. Matúša, apoštola a evanjelistu

Sv. Eustach (podľa gréckych záznamov Eustathius, staročesky Ostach) bol patriarchom v Antiochii počas ariánskych búrok vo 4. storočí. Preslávil sa ako obhajca nicejského vyznania proti ariánom. Za obranu katolíckej viery bol poslaný do vyhnanstva do Trajanopolu v Trácii, kde tiež zomrel. O sto rokov po jeho smrti dal biskup Kalandion preniesť jeho ostatky do Antiochie. Antiochijskí obyvatelia vyšli vtedy v slávnom sprievode 16 míľ cesty ústrety svojmu slávnemu biskupovi. Sv. Ján Zlatoústý sa o ňom zmieňuje s veľkou chválou. Jeho úcta bola už vo 4. storočí i na západe veľmi rozšírená. Zjav svätca (ktorý bol zaradený do počtu

Štrnástich sv. pomocníkov) bol opradený početnými povest'ami. Pretože sa pôvodné bližšie zápisy o sv. Eustachovi nezachovali, ťažko sa dá dopátrať v týchto povestiach dejinného jadra. Je pravdepodobné, že sa vo svätcovom živote vyskytli niektoré mimoriadne a neobyčajné udalosti, ktoré žili ústnym podaním, poskytli skladateľom legend vďačnú látku k spracovaniu. Podľa povestí, ktoré boli spracované rôznymi jazykmi, bol svätec (zrejme skôr než vstúpil do duchovného stavu) dôstojníkom. Tiež jeho rodina zomrela mučeníckou smrťou. Na jednu povest' nadväzuje známe zobrazenie svätca, ktorý ako lovec stojí pred jeleňom, medzi jeho parohami sa skvie kríž. Preto bol oddávna pokladaný (rovnako ako sv. Hubert, lutyšský biskup) za patróna poľovníkov.

„Čo tomu hovorí Boh?“

Františka Slavatová sa narodila 10. septembra 1610 v Cáhlove (t. j. Freistadt v Hornom Rakúsku). Rodičia dali svojim piatim dcéram starostlivú kresťanskú výchovu.

Vydala sa za grófa Jáchyma Oldřicha Slavatu, syna Viléma Slavaty, ktorý bol v roku 1618 vyhodený z okna pražského hradu.

Matka sa s deťmi nemaznala. Spávali i v zime v nevykúrenej izbe, pod hrubými prikrývkami. Hovorievala deťom: „Deti, ak ide o márnosť, buďte šetrné až na halier; ak sa však jedná o česť a slávu Božie alebo o blaho blížneho, dávajte po toliaroch, áno, ak bude treba, i celý mesec vyprázdňte!“

Keď ovdovela, bola povolaná na dvor Ferdinanda III. I tam viedla uzobraný a zbožný život. Rozumie sa, že si z nej dvorania robili vtipy zvlášť pre jej prostý odev. Ona však zostala pevná a zaumienila si: „Chcem otázkou: Čo na to hovorí Boh? poraziť to obvyklé príslovie: Čo nato povedia ľudia? Nech na mňa ukazujú prstom, nech si ma vyhlasujú za modlilku, áno, za farizejku, ničím sa nedám zdržať od skutkov zbožnosti.“

Vo Viedni chodila do kostola sv. Michala. Pred kostolom mala predavačka malý obchodík a predávala sviece a cukrovinky. Františka si všimla, že predavačka kvôli obchodu zameškáva Božie služby. Raz v nedeľu k nej pristúpila a povedala: „Vy ste dnes asi ešte nebola na sv. omši? Veď je sviatok! Choďte teraz do kostola a ja tu zatiaľ posedím namiesto vás. Zostanem tu, kým sa nevrátite.“ Predavačka sa zadivila, ale keď videla, že ponuka je vážna, poslúchla a šla do kostola. Grófká zatiaľ predávala. Šľachtici a šľachticné ju spoznali a pre zábavu veľa kupovali a platili nad cenu. Predavačka vrátiac sa z kostola žasla, keď videla väčšiu tržbu než inokedy. Františka jej dala napomenutie: **„Odo dneška sa zúčastňujte na Božích službách vo sviatok a Boh vám požehná.“**

Štedrosťou jej majetok nikdy netrpel. Hovorievala: „Viem, čo moje majetky nesú ; čím viac vydávam ku cti a chvále Božej a na podporu núdzných, tým viac mám.“

Zomrela 22. septembra 1676. Jej pamiatka sa slávi 22. septembra.

Z jej závete: „...**Vyznávam, že ak som vykonala niečo dobré, z milosti Božej som to vykonala; nespolieham sa na svoje zásluhy, ale na zásluhy Ježiša Krista...**“

21. septembra

Matúš, apoštol a evanjelista

„Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí.“

Matúš sa pôvodne volal Lévi a bol colníkom. Keď Rimania dobyli palestínsku zem, ustanovili muža, aby vyberal dane a clá. Títo ľudia sa volali colníci. Museli rímskym úradom odovzdať z daní určitú časť, mohli však od ľudí vyberať väčšie poplatky. Tým sa nespravodlivo obohacovali. Preto boli židmi považovaní za verejných hriešnikov. Pravoverný žid sa vyhýbal styku nielen s pohanmi, ale i s colníkmi. Takýmto colníkom bol Matúš a býval v Kafarnaume pri Genezaretskom jazere.

Jedného dňa šiel Ježiš mestom a videl Matúša ako sedí na colnici. I povedal mu: „Pod' za mnou!“ Toto jediné slovo postačilo. Lévi vstal, opustil všetko a šiel ihneď ochotne za Ježišom. Z tohto neočakávaného povolania mal colník takú radosť, že po niekoľkých dňoch vystrojil Ježišovi Kristovi a jeho učeníkom hostinu, pozval k nej i ostatných kafarnaumských colníkov v nádeji, že i oni spoznajú Spasiteľa a obrátia sa k nemu. Ale to sa nepáčilo farizejom a zákonníkom. Neodvážili sa však obrátiť priamo na Ježiša, preto sa pýtali jeho učeníkov? „Prečo váš majster jedáva s colníkmi a hriešnikmi?“ Ježiš to počul a povedal: „Lekára nepotrebujú

zdraví, ale chorí. Chodíte a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem a nie obeť. Lebo som neprišiel povolať spravodlivých, ale hriešnikov.“ (Mt 9,9-13)

Božská milosť Ježiša Krista dokonale pretvorila Matúšovo srdce, takže navždy opustil colnicu i svoj domov, odvrátil sa od dovtedajšieho pohodlného a výnosného zamestnania a vyvolil si Spasiteľovu chudobu. Takto uponížený bol od Ježiša povýšený a povolaný do zboru dvanástich apoštolov.

Po nanebovzatí Pána kázaval Matúš nejaký čas v Palestíne. Keďže však jeho úlohou bolo hlásať Krista v iných krajinách, zanechal veriacim písomne, čo im hlásal ústne. Dal svojmu spisu názov „evanjelium“, t. j. radostná zvesť, lebo v ňom podal radostnú správu, že dávno očakávaný Vykupiteľ už prišiel a svoje dielo vykonal. Tento krásny názov bol potom rozšírený i na ostatné tri Pánove životopisy, ktoré neskôr zložili Marek, Lukáš a Ján.

Evanjelium napísal aramejským nárečím. Pretože však všetci rozptýlení židia nerozumeli tomu nárečiu, bolo toto evanjelium neznáme, kým – preložené do gréckej reči a len v tej sa nám uchovalo.

Podľa cirkevného podania kázal Matúš v Sýrii, v Perzii a v Etiópii. V Etiópii pokrstil kráľovu dcéru Ifigéniu, ktorá urobila sľub ustavičného panenstva. Avšak jej strýko Hirtak, keď sa stal kráľom, chcel Ifigéniu za manželku. Ifigénia odmietla, ostávajúc verná svojmu sľubu. A keď ju Matúš utvrďoval v jej rozhodnutí, kráľ dal Matúša zavraždiť. Matúš bol okolo roku 70 prebodnutý oštepom.

22. septembra

Tomáš z Villanovy, biskup a vyznávač Pamiatka sv. Morica a druhov, mučeníkov „Blahoslavení milosrdní.“ (Mt5,7)

Raz prišiel mladý Tomáš z Villanovy (nar. 1488) domov bosý a bez plášťa; matka ho kárala. Tomáš povedal: „Potrestaj ma, matka, ale Boh vie, že som sa nemohol dívať na chudobného chlapca, ktorý sa triasol zimou.“

Raz prišli do domu žobráci; rodičia neboli doma a špajza bola zamknutá. Tomáš nemal, čo by žobrákovi dal. I pochytal niekoľko kúr a dal im ich. Keď mu to matka vyčítala, povedal jej: „Mal som takú sústrasť s chudobnými, a keby bol prišiel ešte jeden, radšej y som mu dal i sliepku, než ho prepustiť bez daru,“ a dodal: „Na druhý raz nechaj otvorenú špajzu!“

Keď mal Tomáš 15 rokov, dali ho rodičia na vysokú školu v Alkále. Vtedy mu zomrel otec, Tomáš venoval dom vo Villanove, ktorý zdedil po otcovi, mestu na útulok pre chudobné panny a vdovy.

Keď vyštudoval, stal sa profesorom, ale pohrdol svetskou slávou a v roku 1516 vstúpil bez vedomia priateľov a príbuzných do kláštora mníchov a pustovníkov rádu sv. Augustína v Salamance. Zakrátko bol ustanovený za predstaveného. Hovorieval: „Zbožnosť je potrebná, ale veda tiež; veda bez zbožnosti je ako ostrý meč v rukách dieťaťa. Veda sa dá dobre porovnať s kláštornou sústredenosťou.“

Cisár Karol V. chcel Tomáša ustanoviť za granadského arcibiskupa, ale na úpenlivé svätcové prosby od toho upustil. Keď krátko potom chcel cisár vymenovať iného kňaza za valencijského arcibiskupa, sekretár prepočul a napísal do ustanovovacieho dekrétu Tomášovo meno. Cisár v tomto omyle videl Božiu vôľu, ale Tomáš povolil až vtedy, keď mu predstavený hrozil vylúčením z Cirkvi. Nový biskup prišiel do Valencie peši. Keď kanoníci videli, aký je ich nový arcibiskup chudobný, darovali mu 4000 dukátov, aby si mohol zaobstarat nábytok. Tomáš prijal tieto peniaze vďačne, ale ihneď ich venoval nemocnici, ktorá nedávno predtým vyhorela. Ako arcibiskup mal ročný príjem 18000 zlatých. Tomáš potreboval sotva pätinu pre seba, svoje úradníctvo a služobníctvo; všetko ostatné rozdal na dobré účely.

Za celý čas svojho úradovania si dal Tomáš ušiť len dve nové kleriky. Kanoníci naň doliehali, aby si dal urobiť klobúk z polohodvábnej látky; vraj je povinný tak urobiť z ohľadu na svoju hodnosť. Tomáš poslúchol, a keď klobúk dostal, zvolal žartom: „Hľa, na tomto klobúku záleží arcibiskupská hodnosť; moji kanoníci sa domnievajú, že nie som arcibiskupsky oblečený, ak nemám hodvábny klobúk.“

Tomáš hovorieval: „Nepatrí sa, aby sluha jedol lepšie než jeho pán; chudobní sú moji páni a ja som správcom ich majetku.“

Ktosi vyčítal Tomášovi, že jeho dobrotu zneužívajú mnohí leňosi a naničhodníci. Tomáš povedal: „Nevadí, ak nás niekto oklame. Lepšie je dať almužnu desiatim nehodným, ako jedného hodného nechať odísť s prázdnyimi rukami. Nad povaľacími a tulákmi nech bdie úrad! Kto ku mne prichádza prosiť a nehanbí sa,

toho nemôžem zahnať!“ Tiež hovorieval: „Almužna nezáleží v tom, aby sme niečo dali, ale aby sme vytrhli blížneho z núdze.“

Dňa 28. augusta 1555 Tomáš ochorel bolesťami v hrdle a zimnicou. Prijal sviatosti umierajúcich. Potom sa pýtal, aká je v dome peňažná hotovosť. Povedali, že asi 4000 korún. Rozkázal, aby traja muži chodili po meste a rozdeľovali peniaze. Medzitým rozdal všetok svoj nábytok okrem lôžka, na ktorom ležal. Keď sa oní traja muži vrátili a nemali ešte rozdané všetky peniaze, povedal: „Ach, prečo ma zdržujete, aby som mohol odísť na večnosť? Dajte to chudobným alebo to zaneste do nemocnice! Ale rýchlo sa ponáhľajte, nech tu cez noc nezostane ani haliera!“ Keď tak urobili, povedal: „Teraz umriem s radosťou!“

Tu prišiel žalárnik. Tomáš mu povedal: „Priateľu, nebol si tu, keď sa rozdával nábytok medzi ostatných služobníkov. Nemám nič, len toto lôžko. To ti rád postúpim. Len ťa prosím, aby si mi ho požičal, kým umriem.“ Keď sa takto zbavil všetkých pozemských vecí, pozdvihol oči a povzdychol si: „Ďakujem Ti, Pane, Ježišu Kriste, za milosť, že môžem odísť z tohto sveta ako chudobný rehoľník.“ Zbožne sa pomodlil 30. žalm: „V teba, Pane, som dúfal, nech nie som zahanbený naveky!“ a zomrel pri slovách: „Do tvojich rúk odovzdávam svojho ducha.“ Bolo to 8. septembra 1555.

23. septembra Línus, pápež a mučeník Pamiatka sv. Tekly, panny a mučenice

Línus z Voltery bol prvým Petrovým nástupcom. Je to ten Línus, priateľ svätého Pavla, o ktorom sa apoštol zmieňuje: „Pozdravuje ťa Eubulus, Pudens, Línus a Klaudia.“ (2Tim4,21) Za pomocného biskupa bol vraj Línus vysvätený už od svätého Petra. Línovo meno je uvádzané ako prvého Petrovho nástupcu nielen v najstarších záznamoch rímskych biskupov, ale nasleduje i v omšovom kánone hneď po menách apoštolov. Blížšie zaručené správy o živote sv. Lína nemáme. Právom usudzujeme, že bol vynikajúcim žiakom apoštolských kniežat. Podľa breviára nariadil, aby sa kresťanské ženy zúčastňovali bohoslužieb len so zahalenou hlavou. Bol umučený na rozkaz konzula Saturnina. Pochovaný bol vedľa sv. Petra na vatikánskom svahu. Roky jeho pontifikátu sa dajú udať len približne 67-76.

„Ohňom si ma skúšal, ó Bože!“ (Ž66,10)

Keď sv. Pavol na svojej prvej misijnej ceste (r.45-50) prišiel do hlavného mesta maloázijskej Lykaónie, bola medzi obrátenými tiež Tekla. Bola vzdelaná vo všetkých vedách vtedajšej doby. Ale nenašla v pohanských vedách žiadne uspokojenie. Bola nadaná a duchaplná, neverila pohanským bájкам, že svet riadia bohovia, ktorí sami medzi sebou sú nesvorní. A že by slepý osud vládol na ľudskom živote, to sa jej zdalo ešte pochabejšie. A že človek žije len preto, aby na konci svojho života so všetkou túžbou po šťastí a s neukojenou žiadosťou po spravodlivom vyrovnaní všetkých nespravodlivostí bol pochovaný do hrobu, to bola pre ňu neznesiteľná myšlienka.

Tu prišiel sv. Pavol, ktorý sám prebádal všetku múdrosť sveta, než mu Boh zjavil múdrosť evanjelia. V slovách tohto muža našla Tekla, po čom tak dlho túžila: rozlúštenie všetkých záhad života, jasnosť vo všetkých pochybnostiach, pokoj vo všetkých duševných búrkach. Teraz jej bolo naraz jasno: nie bezmocní a vášniví bohovia riadia svet, ale večný a nekonečný Boh, ktorý stvoril svet z ničoho. Nie slepý osud vládne ľudským životom, ale Božia Prozreteľnosť, láskyplný nebeský Otec sa stará o každého jedného z nás. Smrť nie je koniec života, ale prechod k inému životu. Je to začiatok pravého života, kde túžba po šťastí bude uspokojená a žiadostivosť po spravodlivosti bude naplnená. A keď Pavol mocou svojho presvedčenia a v Duchu Svätom kázal o Ježišovi Kristovi, Božom Synovi, ktorý sa z lásky k ľuďom stal človekom a zomrel na kríži, tie slová vnikli do hĺbín jej duše a roznieťili v jej srdci svätú lásku k ukrižovanému Spasiteľovi. I rozhodla sa, že sa stane jeho učeníčkou a že mu zasväťí celé svoje srdce.

Pán prijal jej obeť a vzal ju ako svätého Pavla do školy kríža a utrpenia. Rodičia sa ju snažili lichotením a hrozbami odvrátiť od viery. Potom trpela prenasledovanie od pohanského mladíka, ktorému ju rodičia sľúbili za manželku. Keď svoj cieľ nedosiahol, udal Telu na súde ako kresťanku. Bola hodená šelmám, avšak tie pred ňou skrotli. Mala byť upálená, ale keď vstúpila na rozpálenú hranicu, oheň bol prudkým lejacom náhle uhasený a neublížil jej.

Hovorí sa, že sa potom odobrala do Seleucie, kde ešte mnoho rokov zbožne žila v panenstve, až dosiahla vek 90 rokov a zomrela svätou smrťou.

24. septembra

Pamiatka bl. Panny Márie de Mercede, patrónky rádu na vykupovanie kresťanských zajatcov

Gerard (Gebhard, slovansky Radko, česky Jaromír) sa narodil v Benátkach; keď bol vysvätený na kňaza, zaumienil si vykonať púť do Jeruzalema. Šiel s niekoľkými spoločníkmi Uhorskom; kráľ Štefan postrehol bystrého ducha a zbožnosť Gerarda a dohovárať mu, aby zostal v Uhorsku a aby pracoval na utvrdzovaní kresťanskej viery. Gerard poslúchol a so spoločníkom Maurom si v Rakúskom lese postavil pustovňu a strávil tam sedem rokov v modlitbe a sebazapieraní. Po roku 1000 bol Gerard ustanovený čanadským biskupom. Obyvateľstvo bolo ešte väčšinou pohanské, ale počet kresťanov sa množil každým dňom a Uhry po obrátení na vieru milovali Gerarda ako svojho otca.

Gerard vybuďoval a ozdobil stoličný chrám sv. Jiří v Čanade, zriadil v ňom oltár ku cti Panny Márie a ustanovil, aby dvaja nábožní starci pred tým oltárom každú hodinu zapalovali kadidlo; sám sa tam modlieval cirkevné hodinky a každú sobotu tam slúžil svätú omšu. Nariadil, aby veriaci vyslovujúc meno Panny Márie sa ukláňali a aby ju nazývali „naša Pani“. Gerard žil odriekavo; nosil drsné kajúce rúcho a choval sa nadmieru dobrotivo ku všetkým chudákovi. Svoje cesty vykonával peši a najradšej prebýval v chyžkách chudobných ľudí alebo v jaskyniach. Raz prenocoval v dome osamote; tu započul dojemný spev dievčaťa; pýtal sa sluhu, kto to spieval. Sluha odpovedal: „Dievčina mlela obilie na ručnom mlynčeku a pri práci si pospevovala.“ Gerard povedal: „Ó, aký šťastný je človek, keď ako ona na rozkaz predstaveného koná svoju prácu trpezlivo a nereptá.“ Gerard štedro obdaroval dievčinu a povedal jej, aby pamätala na to, že **poslúchať je blaženejšie než rozkazovať**.

Po smrti sv. Štefana zasadol na trón Peter, muž vášnivý a samopašný; ten prijal Uhrov od cisára Jindřicha III. v ríšskej léno, čo bolo pokladané za vlastizradu. Uhorskí veľmoži prehlásili Petra za zbaveného trónu a zvolili si za kráľa Arpádovca Ondreja. Rozhodli sa vyhubiť v zemi kresťanskej rády, obnoviť staré maďarské obyčaje, zbúrať kresťanské chrámy a kláštory a povraždiť kňazov a mníchov. Tak vzplanul v Uhorsku požiar všeobecnej vzbury proti kresťanstvu. Gerard sa odobral ku kráľovi do Stoličného Belehradu, chcúc ho pohnúť, aby zakročil proti buričom na obranu kresťanstva. Ale rota vzbúrencov ho prepadla na ceste a kameňovala ho. Biskup zvolal: „Pane, nepokladaj im toto za hriech!“ Jeden z lotrov mu prebodol kópiou srdce. Bolo to v roku 1047.

25. septembra

Pacifik, vyznávač (Miroslav)

„Útočisko zarmútených.“

Pacifik sa narodil v roku 1655 v mestečku San Severin v ankonskom kraji bohatým a nábožným rodičom. Jeho rodičia prišli nezavineným spôsobom na mizinu. Zomreli skôr, než Pacifik dospel. Sirôtku si vzal jeho strýc, muž drsný, ktorý s ním nakladal prísne a nebránil, aby s ním i služobníci zachádzali surovo. Pacifik konal ťažké domáce práce, a napriek tomu musel znášať ústrky a príkorie. Keď sa niektorí príbuzní dozvedeli, ako sa s ním nemilosrdne nakladá, chceli ho vziať k sebe, ale on ďakoval za dobrú vôľu hovoriac, že sa mu darí dobre.

Pacifik v roku 1670 vstúpil do rádu sv. Františka. Ľud ho nazýval „útočiskom zarmútených“. Nikto však nemôže tešiť iných, ak sám netrpel. Pacifik bol pokorný a v kláštore si vyberal tie najopovropanejšie práce. Niektorí rehoľní bratia si z jeho horlivosti brali pohoršenie a posmievali sa mu hovoriac: „Nie si taký svätý, akým sa robíš, neveríme ti!“ Pacifik odpovedal: „Správne o mne súdite.“

Žil prísne; postieval sa trikrát do týždňa o chlebe a vode, inokedy sa uspokojoval s chudobnou stravou. Odpočíval len málo na tvrdom lôžku, bičoval sa trikrát denne, okolo bedier nosieval ostrý pás a chodieval bosý i za zlého počasia a počas zimy. A predsa ho Pán Boh ešte k tomu navštevoval útrapami. Na nohách sa mu vyrazili bolestné vredy, ktoré mu pôsobili až do smrti mnoho bolestí. Ešte nemal ani štyridsať rokov, keď ohluchol. Bola to pre neho veľká rana, lebo on rád spovedal a v spovednici pôsobil nesmierne veľa dobrého. Teraz bol nútený sa vzdať tohto záslužného úradu. Napokon v posledných rokoch oslepol. Všetky tieto skúšky prijímal z Pánovej ruky s vďačnosťou hovoriac: „Je to vôľa Božia, tak to chce Pán!“ Nad

to všetko býval i inými rozličnými chorobami stíhaný, takže počas posledných rokov svojho života nemohol skoro povstať z lôžka. Keď cítil, že sa blíži smrť, prijal sväté sviatosti, poďakoval Bohu za všetky prijaté dobrodenia a majúci úsmev na tvári ticho skončil 16. septembra 1721.

Práci česť!

Sv. Ermenfrid, opát. Legenda nám o ňom rozpráva veľa. Bol vojakom, neskôr sa stal mníchom a kňazom.

V skorších dobách bolo zvykom, že pri sv. omši boli pri obetovaní posvätené chleby, ale neboli premenené. Tieto posvätené chleby sa volali eulogie a po sv. omši boli rozdávané ľudu.

V starom životopise svätého opáta čítame: „Keď opát Ermenfrid pri rozdávaní eulogií videl robotníka alebo chudáka s možolnatými rukami, najprv pobozkal jeho ruky; potom mu podal posvätený chlieb.“ Zomrel v roku 670.

26. septembra Cyprián a Justína panna, mučeníci

Koncom 3. storočia žil v hlavnom meste maloázijskej Pisidie, Antiochii, modlársky kňaz Edusius; mal dcéru Justínu, na ktorej si mnoho zakladal. Vychoval ju v pohanských poverách a dal ju vzdelávať vo vtedajších vedách. Driečna a duchaplná dievčina slúžila horlivo modlám, neprepadla však pohanských nešľachetnostiam, ale zachovávala prirodzený Boží zákon vpísaný do každej ľudskej duše. Neďaleko prebýval kresťanský diakon Prelius. Justína ho počúvala častejšie, ako vykladal krstencom pravdy Kristovej viery, a milosť Božiu ju osvietila tak, že uverila a prijala svätý krst. Od tej doby bola nevýslovne šťastná a nemala vrúcnejšie pranie, než aby sa tiež jej rodičia odvrátili od mŕtvych pohanských bohov a uverili v Ježiša Krista. I hovorila o tom najprv s matkou a potom s otcom, ale zatiaľ bez úspechu. Neskôr bol Edusius obrátený zvláštnym snom. Zdalo sa mu, že vidí Krista obklopeného anjelmi a počuje jeho hlas: „Poď ku Mne do nebeského kráľovstva!“ Tento sen ho pohol k tomu, že sa dal vyučiť v kresťanskej viere a pokrstiť. Podobne i jeho manželka prijala svätý krst.

Jedného dňa, keď Justína šla na Božie služby, uvidel ju urodzený pohanský mládenec Aglaides, zahorel k nej láskou a ponúkol jej manželstvo. Odmietla ho.

V tom čase prebýval v Antiochii učený pohan Cyprián povestný čarodejnickým umením. Aglaides sa na neho obrátil a sľúbil mu, že ho skvelo odmení, ak mu svojím tajomným umením získa Justínine srdce. Čarodejník sľúbil bez rozpakov urobiť, o čo bol požiadaný, a dal sa ihneď obvyklými kúzelnickými prostriedkami dovolávať zlých duchov, aby vzbudil v Justíne náklonnosť k Aglaidovi. Justína vediač o týchto úkladoch bdela ostrážite nad svojimi zmyslami, zapierala sa tuhým pôstom a modlila sa bez ustania, aby ju Boh v tomto obrannom boji posilňoval svojou milosťou. Vzdývala tiež Božiu Rodičku volajúc k nej: „Panna najčistejšia, príd' na pomoc mne panne!“ Najmocnejšou zbraňou proti nástrahám a pokušeniam zlých duchov jej bolo znamenie sv. kríža, ktorým ich víťazne premáhala. Napokon sa Cyprián presvedčil, že jeho umenie proti kresťanskej panne nič nedosiahne. Hrôza ho naplnila nad tým, že sa rúhal Bohu a slúžil diablove. Ale zároveň ho osvietila milosť Božia a dala mu vnuknutie, aby šiel na radu ku kresťanskému kňazovi Euzébiu, čo by mal robiť, aby získal pokoj. Euzébius ho uistil, že Pán Ježiš Kristus zomrel za všetkých ľudí a nepohrdne ani najväčším hriešnikom, ktorý je pripravený robiť úprimné pokánie. Povedal: „Moc Kristovu nad zlými duchmi si spoznal na Justíne; Kristova moc ti dá útechu a blahý pokoj, ak uveríš, budeš sa kajať a dáš sa pokrstiť.“

Pokánie bývalého pohanského čarodejníka bolo úprimné. Na dôkaz svojej úprimnej vôle a skutočnej kajúcnosti rozdal svoje majetky chudobným, vyznal sa pred zhromaždeným zborom veriacich verejne z predošlých hriechov a spálil pred nimi svoje kúzelnícke knihy i poverčivé nástroje.

Len čo nastalo nové prenasledovanie kresťanov za cisára Diokleciána, boli Cyprián i Justína ako hlavné stĺpy antiochijskej cirkvi udaní, spútaní a pohnaní pred súd. Tu Cyprián krátko rozprával, akým spôsobom bol obrátený na vieru, a dohovárал pohanskému sudcovi Eutolmiovu, aby sa tiež odriekol pochabej modloslužby a uveril v pravého Boha. Rozhneváný sudca ho dal zato natiahnuť na škripec a mučiť ostrými hrebeňmi; Justínu rozkázal zbičovať. Velebili Boha a povedali sudcovi: „Týmto mučením sa staneme účastníkmi večnej slávy.“ Eutolmius im posmešne odpovedal: „Ak vám takýmto spôsobom pomôžem do

vášho neba, tak vás neprestanem mučiť.“ I rozkázal mučenie zostriť, ale obaja mučeníci stáli pevne vo viere. Potom dal sudca Cypriána zatvoriť do žalára a Justínu odvieť do domu akéhosi Terencia. Po niekoľkých dňoch ich dal sudca opäť predviesť a radil im, aby sa zriekli Krista, ktorý vraj ani sebe nemohol pomôcť. Nato mučeníci povedali: „Ty nevieš, že až počasnej smrti nastane nesmrteľnosť a nepoznáš Toho, ktorý svojou smrťou smrť premohol. Smrť nás privedie k Nemu do života večného!“ Sudca vidiac, že oboch kresťanov od viery neodvráti nijakým spôsobom, rozkázal ich vrhnúť do kotlov naplnených horúcou smolou, zmiešanou s voskom a lojom. Ale Boh, ktorému dôverovali, im nedal zahynúť a zachránil ich bez úrazu. Toho sa sudca zhrozil a dal Cypriána a Justínu dovieť do Nikomédie k cisári Diokleciánovi. Cisár ich odsúdil na smrť mečom. I boli obaja vyvedení na popravisť. Tu pokľakli, pomodlili sa za blaho svätej Cirkvi a poručiac svoje duše Bohu sa pripravili na posledný boj. Cyprián z obavy, aby Justína, vidiac jeho krv sa nenafakala, postavil ju pred seba, aby bolo sťatá ako prvá. Keď sa to stalo, pristúpil k Cypriánovi akýsi Theoktist a na rozlúčku ho vrúcne pobozkal. Keď to videl Félix, ktorý popravu v mene cisára riadil, rozkázal ho hneď po Cypriánovi odpraviť mečom.

V čom záleží svätosť

Sv. Nilus žil osamote v dokonalej Božej službe. Prichádzali i iní muži s prosbou, aby ich viedol k dokonalosti. On ich chcel skúšať a povedal im jedného dňa: „Máme príliš mnoho vinných kmeňov vo vinici. Poďte, vyrúbeme tie, ktoré sú zbytočné.“ Bratia bez slova súhlasili a vyrúbali najkrajšiu časť vinice. Z toho svätec poznal, že sú ochotní zaprieť svoju vlastnú vôľu, a súhlasiť, že bude ich učiteľom na ceste k Bohu.

Jeho najlepším žiakom bol Štefan. Zachádzal však s ním, ako zachádza Boh so svojimi miláčikmi; káral a trestal ho viac než ostatných. Štefan bol trochu neobratný a pomalý. Pretože bol pri cvičení často ospalý, dal mu Nilus urobiť stoličku na jednej nohe, takže Štefan musel dávať stále pozor, aby sa neprevrátil. Keď niekto v kostole medzi kázaním šepkal, povedal Nilus: „To iste nešepká nikto iný, než Štefan; vyžehnajte ho von, aby vám nedával zlý príklad!“ Keď Nilus videl, že je niekto pri stole hlučne a nemierne, potrestal za to Štefana a poslal ho od stola, aby tak napravil tých, ktorí sa skutočne previnili.

Keď Štefan umieral a mnísi boli okolo neho zhromaždení, povedal mu Nilus: „Brat Štefan, teraz umieraš, žehnaj svojim bratom.“ Ticho a poslušne sa Štefan pozdvihol a žehnal bratom. Potom mu opäť povedal: „Teraz odpočívaj, lebo už nemáš síl!“ A Štefan si ľahol a zomrel takpovediac v poslušnosti, ako žil v poslušnosti. Svätý Nilus však nariekal: „Ó, dobrý Štefan, ktorý si bol tak dlho mojím spolupracovníkom, teraz sme rozlúčení; ty ideš do zaslúženého pokoja, ja však zostávam za trest tu; ty si bojovník a mučeník, lebo ja som bol tvojím učiteľom.“

Keď s ním raz dlho hovoril cisár Oto III., povedal mu pri odchode: „Ctihodný otče, žiadaj odo mňa ako od svojho syna, čo by ste si priali, s radosťou vám to chcem splniť.“ Svätý stavec položil svoju ruku na cisárovo prsia a povedal: „Milosť, neprajem si od vás nič iného, než spásu vašej duše. I keď ste cisárom, predsa ste smrteľný človek a musíte zomrieť a objavíte sa pred súdnou Božou stolicou a musíte klásť počet zo všetkého, čo ste urobil dobrého alebo zlého.“ Cisár bol dojatý až k slzám a nezabudol na radu svätého opáta. A dobre robil, lebo už o štyri roky neskôr dostal zimnicu a o niekoľko dní zomrel.

Nilus učil svojich žiakov slovom i príkladom, ako sa majú zapierať a hriechne žiadosti dusiť už v zárodku. Raz dostal darom kôš plný rýb. Keď však videl, že mnísi hľadajú na ryby príliš žiadostivo, rozdal ich chudobným.

Keď sa ho pýtali: „Aké povolanie má mních?“ odpovedal: „Mních má obetovať svoj život. Jeho povolanie je milosrdenstvo.“

Nilus zomrel 27. decembra 1005.

27. septembra

Kozma a Damián, mučeníci „Ježišu Kriste, Lekár sveta!“

Kozma a Damián sa narodili v Arábii a boli vychovávaní v Sýrii. Boli lekármi. Milosť Božia bola s nimi, takže onedlho sa preslávili svojím umením široko ďaleko nielen u kresťanov, ale i u pohanov. V chorých videli synov a dcéry nebeského Otca a bratov v Kristovi Ježišovi. Preto sa snažili nielen liečiť ich telesné neduhy, ale oblažiť ich duše náboženskou útechou. Cestou k chorým sa za nich modlievali a vkročiac

do ich príbytkov ich najprv značili svätým krížom. Chorých poučovali zvlášť o hriechu a jeho následkoch a nabádali k pokániu. Za svoje služby nebrali peniaze, preto boli všeobecne nazývaní „anargyrovia“, t. j. muži neprijímajúci peniaze. Boh sprevádzal ich dobré skutky podivuhodnými úspechmi. I mnohí pohania sa obrátili na kresťanskú vieru.

V tom čase za cisára Diokleciána nastalo kresťanom nové a posledné prenasledovanie. I svätí bratia boli chytení a vedení k súdu. Keď sa nechceli Ježišovi Kristovi spreneveriť, boli natiahnutí na škripec. Oni sa však modlili a volali: „Nedbáme na tieto bolesti, lebo ich znášame v Ježišovom mene. A máš ešte bolestnejšie muky, skús, s nami je Kristus.“ Podráždený vládár dal mučeníkov odviesť k moru, aby boli utopení. Boh však bol ich obrancom; keď ich kati zviazali a hodili do mora, vlny ich vyniesli bez poškodenia na breh. Poverčivý vládár pričítal túto záchranu kúzlam a povedal svätým bratom: „Spolčím sa s vami, ak ma naučíte kúzelníckemu umeniu.“ Oni však odpovedali: „O kúzloch nevieme nič, sme kresťania! Spolčí sa s nami v mene Ježiša Krista a spoznáš Jeho všemohúcnosť!“ I zvolal vládár: „Ďalej už nebudem trpieť vaše rúhanie proti našim bohom“ a dal mučeníkov odviesť do žalára. Na druhý deň rozkázal podpáliť hranicu drevom a oboch mučeníkov uvrhnúť do ohňa; ale plameň im neublížil. Tu zvolal užasnutý vládár: „Ste mocní kúzelníci, avšak neprestanem vás mučiť, kým sa nepodrobíte cisárovej vôli a nebudete obetovať bohom.“ Odpovedali mu svätí bratia: „Tvoji bohovia a panovníci sú chatrní. Naším Kráľom a Pánom v nebi je Kristus, Syn Boží.“ I rozkázal vládár Kozmu a Damiána zavesiť na kríž, hádzať po nich kamením a strieľať do nich šípy; ale kamene a šípy sa od nich odrážali a neuškodiac im, poranili niekoľko mučiteľov. Nakoniec boli sťatí mečom v roku 287.

28. septembra **Václav, mučeník, český patrón** **Anjel Boží, strážca môj!**

Sv. Václav sa narodil okolo roku 903 (Dr. Stejskal udáva rok 907) zrejme na Stochovej tvrdzi ako najstarší syn českého kniežaťa Vratislava I. a jeho manželky Drahomíry. Mal bohaté nadanie a bystrú myseľ. Najprv ho vychovávala jeho babička Ľudmila; viedla ho k bázni Božej, cvičila ho v kresťanských cnostiach a dbala, aby si pod vedením kňaza Kaicha osvojil znalosť slovanského jazyka slovom i písmom. Pretože bolo žiaduce, aby dedič trónu poznal tiež latinský jazyk a obrad, ktorý sa všeobecne používal v západných krajinách, bol poslaný na hrad Budeč, kde ho latinský kňaz Uceno (Vincenc) učil poznať latinské knihy.

Keď knieža Vratislav v roku 921 zomrel, zhromaždil sa všetok ľud krajiny a zvolil Václava za vojvodu. Ale pretože nebol plnoletý, vládla za neho nejaký čas jeho matka Drahomíra.

Okolo roku 923 sa ujal vlády Václav. Mal vtedy asi 20 rokov. Čechy boli na pokraji záhuby. Václav zachránil svojou statočnosťou a múdrosťou celistvosť i nezávislosť českej krajiny. Hneď na začiatku svojej vlády osvedčoval miernosť a ako úprimne zbožný sa skvel kresťanskou pokorou. Z toho niektorí starší súdili, že nemá toľko statočnosti, ako mával jeho otec Vratislav. Zvlášť vojvoda Radislav začal proti mladému kniežaťu strojiť úklady a škodiť jeho krajinám. Václavovi nezostávalo iné než tiahnuť do poľa proti hrdému nepriateľovi. Pri Žitoměře (teraz Štolmíř, pri Českom Brode), sa schyľovalo k boji. A tu sa ukázala jednak bohatierska zmužilosť, jednak otcovská láska mladého kniežaťa k poddanému ľudu. Ulúťostilo sa mu nevinnej krvi, ktorá sa mala kvôli odbojnému Radislavovi, prelievať na oboch stranách. Ako pravý otec svojho ľudu a kresťanský hrdina, neváhal vydať vlastný život do stávky, aby ušetril nevinnú krv. Pred tvárou oboch vojsk vyzval Radislava na rytiersky súboj, aby ten z nich bol hlavným kniežaťom v Čechách, kto zvíťazí v zápase. Pyšný Radislav len z hanby prijal toto vyzvanie a zápas sotva zahájený, skončil sa Václavovým víťazstvom. Radislav totiž zbadal na prilbe kniežaťa Václava skvejúci sa kríž a po jeho boku anjelov, ktorí odbojnému vojvodovi hrozili. Zachvátený strachom zoskočil z koňa, pokoril sa a prosil o odpustenie. Svätý knieža mu odpustil hovoriac: „Vráť sa domov v pokoji, maj dosť na svojom, ja nič tvoje nežiadam.“

Raz bol Václav pozvaný cisárom Henrichom Ptáčnikom na spoločnú schôdzu. Václav sa oneskoril v Pánovom chráme a všetci čakali na jeho príchod. Cisár sa nad tým namrzal a nariadil, aby zhromaždení nevzdali Václavovi poctu, až vstúpi. Keď však cisár zbadal Václava, zostúpil z trónu, kráčal mu v ústrety a posadil ho na čestné miesto vedľa seba. Ostatní zhromaždení žasli nad touto úctivosťou; po skončenej porade sa pýtali cisára, prečo tak náhle zmenil svoj pôvodný úmysel. Cisár odpovedal: „Nemohol som konať inak; akonáhle Václav vstúpil, zbadal som na jeho čele lesklý kríž a po jeho boku dvoch anjelov.“ Týmto

zjavením bol Henrich tak dojatý, že ponúkol svätcovi svoju pokladnici, aby si z nej vybral niekoľko klenotov. Ale Václav si vzal len rameno sv. mučeníka Víta.

Zbožný život kniežaťa Václava nebol mnohým starším a vladykom po chuti. Mnohí z nich boli buď pohanmi alebo povrchnými kresťanmi; túžili po neviazanom živote a chceli sa Václava zbaviť. Brat Boleslav, pšovský knieža, sa z túžby po tróne pridral ku spiklencom. Bol prudkej a ctižiadostivej povahy; spiklenci mu nahovárali, že je pre trón spôsobilejší než Václav, ba nehanbili sa klamlivo tvrdiť, že Václav mu striehne na život.

Boleslav sa priklonil k zločinnému zámeru, pozval brata do Boleslavi na 27. septembra, kedy sa mala konať pamiatka posvätenia kostola sv. Kozmu a Damiána. Václav, hoci dobre vedel, aké úklady sa mu stroja, prijal pozvanie a odobral sa s družinou do Boleslavi. Bol prítomný na Božích službách a potom, než začala hostina, oddal sa rytierskym hrám na nádvorí. Vysadol na koňa, začal hrať rytiersku hru (podobnú turnaju) a veselil sa so svojou družinou na Boleslavovom dvore a potom vkročil veselo do domu, kde sa mala konať hostina. Václavovi odporcovia majú pod šatami dýky a za chrbtom ich schovávajúc, neustále pomýšľali na vraždu; trikrát vstali, aby ju uskutočnili, trikrát opäť sadli. K Václavovi pristúpil jeden z jeho priateľov a potichu mu povedal: „Ach! Chystám pre teba potajomky koňa, vysadni naň! Uteč! Hrozí ti tu smrť!“ Václav však po hostine vzal do ruky pohár a predniesol prípitok ku cti sv. Michala archanjela. Potom odišiel do hostinskej sieni a odovzdajúc svoje údy na odpočinok a dlho sa nábožne modliac a spievajúc žalmy, konečne unavený zaspal.

V noci sa zišli spiklenci v Hnevsovom dvore, pozvali k sebe Boleslava a radili sa: „Pôjdeme na “rannú“, vtedy ho ulovíme.“ Keď potom ráno zvonili na rannú sv. omšu, Václav počujúc zvon povedal: „Sláva Tebe, Pane, že si mi dal dočkať sa tohto rána.“ Obul sa, umyl a šiel na rannú. Boleslav prikázal kňazovi chrámu sv. Kozmu a Damiána, aby, až príde Václav, nijako mu nedovolili vojsť do chrámu. Skutočne kňaz chrámu, keď zbadal prichádzať Božieho muža, zavrel chrámové dvere. Boleslav sa ponáhlal za Václavom. Václav uvidiac ho, povedal: „Bud' pozdravený, brat! Nech ťa Kristus prijme na večnú hostinu za to, že si mňa a moju družinu včera tak hojne pohostil!“ Boleslav odpovedal: „Včera podľa možnosti, dnes však brat bratovi poslúži takto!“ a mávnuc mečom, udrel Václava do hlavy. Václav zachytiac meč, povedal: „Ako neobratne si počínaš, chceš ma zraniť,“ a poraziac Boleslava na zemi, povedal: „Aj vidíš, človeče, môžem ťa rozšliapnuť ako najmenšie zvieratko. Nech je ďaleko odo mňa, aby sa moja ruka poškrvnila bratovou krvou“ a vrátiac mu meč, ponáhlal sa do kostola. Boleslav kričal: „Priatelia, priatelia! Kde ste kto? Zle pomáhate svojmu pánovi postavenému v úzkosti!“ Tu sa vyrútil celý zástup s mečmi a oštepmi! Čestus a Tyrus zranili Václava. Hnevsa priskočil a prebodol ho mečom. Václav vypustil dušu hovoriac: „Pane, do Tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Bolo to 28. septembra 929.

29. septembra **Michal, archanjel** **„Michal – Kto je ako Boh?“**

S ostatným svetom stvoril Boh tiež duchov; hovoríme im anjeli. Všetci anjeli boli najprv svätí a blažení. Avšak mali sa osvedčiť v dobrom a takto si zaslúžiť všetky tie vzácne milosti, ktorými ich Boh obdaroval. Museli sa rozhodnúť pre Boha alebo proti Bohu.

Aká bola skúška anjelov, nevieme. Niektorí svätí Otcovia sa domnievajú, že Boh zjavil anjelom tajomstvo, ako Syn Boží prijme na seba ľudskú prirodzenosť. Keď vraj toto tajomstvo bolo zjavené anjelom, povstala jedna časť proti Božiemu Synovi a nechcela sa mu klaňať. Títo spurní anjeli pokladali ľudskú prirodzenosť za príliš nepatrnú, aby sa s ňou Boh spojil a ju takto nad samých anjelov povýšil, a z tej príčiny sa vzbúrili proti Bohu. I nastal v nebi boj. Bol to však boj čisto duchovný, lebo anjeli sú duchovia.

Svätý Ján opisuje tento boj takto: „I nastal v nebi veľký boj. Michal a jeho anjeli bojovali s drakom. A bojoval drak i jeho anjeli, ale neobstáli a už nebolo pre nich miesto v nebi. A veľký drak, ten starý had, ktorý sa volá diabol a satan, čo zvádza celý svet, bol zvrhnutý; zvrhnutý bol na zem a s ním boli zvrhnutí jeho anjeli. A počul som mohutný hlas volať v nebi: „Teraz nastala spása a sila a kráľovstvo nášho Boha i moc Jeho Pomazaného, lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ktorý na nich dňom i nocou žaloval pred naším Bohom. Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv.“ (Zjv12,7-11)

Sv. Peter píše: „Boh hrešiacim anjelom neodpustil, ale zvrhol ich do pekla, vydal na mučenie väzbám temnosti, aby boli strážení až do súdu.“ (2Pt2,4)

A sv. Júda: „Anjelov, ktorí nezachovali svoju dôstojnosť, ale opustili svoj príbytok, drží vo večných putách v temnote pre súd veľkého dňa.“ (Jud1,6)

V zboroch svätých anjelov vyniká archanjel Michal ako víťazný bojovník pre Boha a Jeho kráľovstvo. Jeho meno znamenajú: „Kto je ako Boh“ mu je i posvätným heslom. Boh prepožičiava svoju moc na potieranie svojich nepriateľov. Preto je tiež svätý Michal zvláštnym ochrancom katolíckej Cirkvi.

30. septembra Hieronym, cirkevný učiteľ „Poznanie nadúva.“ (1Kor8,1)

Hieronym sa narodil okolo roku 342 v Stridone v Dalmácii. Rodičia boli zámožní a dali syna starostlivo vychovať. Chlapec povahou ohnivý skoro javil neobyčajné schopnosti, a keď dospel na mládenca, bol otcom poslaný na štúdiu do Ríma.

Tu sa s veľkou horlivosťou vrhol do štúdií a urobil veľké pokroky vo vedách; avšak vo viere upadal. Bol síce rodičmi zbožne vychovaný a spočiatku tiež chodieval v nedele a na sviatky k hrobom apoštolov a mučeníkov, aby sa tam pomodlil, ale čím ďalej, tým viac zanedbával náboženstvo. Veda ho naplnila pýchou a stály styk s pohanskými učencami a ľahkomyselnými študentmi spôsobil, že strácal zbožnosť.

Hieronym zabočil na klzkú dráhu roztopašnosti. Nezotrval však na nej dlho, lebo Boh bdel nad ním a nedal mu zahynúť v divom víre skazeného pohanského života. Stávalo sa nezriedka, že Hieronym hýriac so svojimi druhmi sa náhle s odporom odvrátil od divokých rozkoší a venoval sa tým usilovnejšie vedám. Dokončiac štúdiá s výborným prospechom, dal sa na cesty do západných európskych krajín, aby osobne spoznal vynikajúcich vtedajších učencov. Zavítal tiež do Trebúru, kde bola slávna škola. Tu získal viac než vedu: obrátil sa celým srdcom k Bohu a rozhodol sa, že dá svetu nadobro zbohom a zasväť sa odriekavým životom Bohu a Cirkvi. Navštívil niekoľko slávnych pustovníkov v Egypte, aby sa od nich naučil odriekavému životu a napokon sa sám odobral na púšť Chalcis, aby tam robil pokánie za svoje hriechy.

Hieronym žil na púšti nadmieru prísne. Živil sa ručnou prácou a požíval len chlieb, zeliny a vodu. Spával na holej zemi a zapieral sa prísnu kázňou. Ale napriek tomu všetkému bol predsa len prenasledovaný hroznými pokušeniami. Prichádzali mu spomienky na svetské rozkoše a jeho srdce horelo túžbou po hriešnych radoostiach. Ale svätec nepovoľoval. Vrhal sa pred krížom na zem a s plačom volal k Bohu o pomoc a rozmnožoval svoje kajúce skutky.

A ešte jeden prostriedok používal; začal znovu usilovne študovať. Naučil sa dokonale hebrejsky, neskôr i aramejsky, a tak sa stal schopným k veľkému dielu, ku ktorému ho Boh povolal: preložiť Sväté Písmo do latinčiny.

Telo odriekaním a duševnými prácami tak zoslablo, že sa nemohol na lôžku ani obracať. K tomu pristúpila i slabosť zraku. Prichádzali žiaci a Hieronym im diktoval niektoré spisy. Chystal sa zbožne na smrť. Priateľom povedal: „Miláčikovia! Prinášate mi zvesť, že smiem už odcestovať. Boh vám zaplat' za túto blahú zvesť! Nadišla najvzácnejšia chvíľa môjho života. **Ó smrť, aká si krásna a príjemná!** Ako robia ľudia chybu, keď si ťa zobrazujú ošklivo! **Len bezbožníkom je hrozná.**“ Po týchto slovách 30. septembra 420 skonal.